

نگاه به گذشته

آزمون ۳ مهر ماه ۱۴۰۵

یازدهم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۸۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۷۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۱)	اجباری	۱۰	۱	۱۰	۲۰
۲	علوم و فنون ادبی (۱)	اجباری	۱۰	۱۱	۲۰	۲۰
۳	علوم و فنون ادبی (۱) - آشنا	اجباری	۱۰	۲۱	۳۰	
۴	عربی، زبان قرآن (۱)	اجباری	۱۰	۳۱	۴۰	۲۰
۵	عربی، زبان قرآن (۱) - آشنا	اجباری	۱۰	۴۱	۵۰	
۶	منطق	اجباری	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۷	اقتصاد	اجباری	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰

پدیدآورندگان آزمون

طراحان:

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار (۱)	پیمان طیار، میثم خشنودی، سعید رازورز، علی حسینی‌نوه، رضا خان‌بابایی، عباس مالکی
علوم و فنون ادبی (۱)	اعظم‌نوری‌نیا، سعید جعفری، محمد نورانی، علی صیدانلو، محمدعلی دولت‌خواهی، مبین محمدی‌تراکمه
عربی، زبان قرآن (۱)	محمد رضا سوری، امیرعلی فردین، رضا مهدیزاده، محمدفرحان فخاریان
منطق	پرگل رحیمی، موسی سپاهی، امیرمحمد قلعه‌کاهی، یاسین ساعدی، سیدمحمد مدنی‌دینانی
اقتصاد	سارا شریفی، احسان عالی‌نژاد، سپیده فتح‌الهی، نگین مرسلی
ریاضی و آمار (۲)	رضا خان‌بابایی، عباس مالکی، میثم خشنودی، پیمان طیار، محمد اسدی
علوم و فنون ادبی (۲)	محمد نورانی، سعید جعفری، عارفه‌سادات طباطبایی‌نژاد، ابراهیم رضایی‌مقدم، افشین کیانی، اعظم‌نوری‌نیا
روان‌شناسی	محمد حبیبی، فرید هادی، محمدعرفان فرهادی، هانا احمدزاده
عربی، زبان قرآن (۲)	علی‌اکبر ایمان‌پرور، محمد جهان‌بین، مجید همایی، مریم آقایی، ولی‌اله نوروزی، خالد مشیرپناهی
فلسفه (۱)	آرمین کرمی‌زرنندی، محمد رضایی‌بقا، سیدمحمد مدنی‌دینانی، راحله بابایی، ناهید جوهریان، سیدمحمد رضا آذرکسب، موسی سپاهی

گزینشگران و ویراستاران:

نام درس	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی	ویراستاران مستندسازی
ریاضی و آمار (۱)	عباس مالکی	محمد بحرایی	سمیه اسکندری	معصومه صنعت‌کار، سجاد سلیمی امیرمحمد علیپور
علوم و فنون ادبی (۱)	اعظم‌نوری‌نیا	الهام محمدی	الناز معتمدی	محسن جمشیدی امیرمحمد کماسی
عربی، زبان قرآن (۱)	علی رضی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی	فرهاد صالحی مسلم احمدنژاد
منطق	یاسین ساعدی	امیرمحمد حسنی، فرهاد علی‌نژاد	سوگند بیگلری	محمدحسین صادق‌پور علی بدری
اقتصاد	سارا شریفی	سینا غلامی	سجاد حقیقی‌پور	زهره شمسایی سیدمجتبی رزازاده
ریاضی و آمار (۲)	عباس مالکی	محمد بحرایی	سمیه اسکندری	معصومه صنعت‌کار، سجاد سلیمی امیرمحمد علیپور
علوم و فنون ادبی (۲)	اعظم‌نوری‌نیا	الهام محمدی	الناز معتمدی	محسن جمشیدی امیرمحمد کماسی
روان‌شناسی	محمد حبیبی	نگین مرسلی	محمدصدرا پنجه‌پور	مریم عابدی
عربی، زبان قرآن (۲)	علی رضی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی	مسلم احمدنژاد فرهاد صالحی
فلسفه (۱)	یاسین ساعدی	امیرمحمد حسنی	سوگند بیگلری	علی بدری

گروه فنی و تولید:

مدیر گروه	فرهاد علی‌نژاد
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: سوگند بیگلری
مسئول دفترچه	ملیکا ذاکری
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهین علی‌محمدی‌جلالی
ناظر چاپ	سوران نعیمی

مباحث کل کتاب

صفحه ۹ تا ۱۱۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

ریاضی و آمار (۱)

۱- به ازای کدام مقدار k ، جواب‌های معادله $x^2 + kx + k + 1 = 1$ معکوس یکدیگرند؟

(۴) هیچ کدام

(۳) صفر

(۲) ۱

(۱) -۱

۲- فرض کنید عبارات گویا تعریف شده باشند، مجموع مکعبات جواب‌های معادله $\frac{4x^2 - (x+2)^2}{3x+2} - \frac{3}{x} = 0$ کدام است؟

(۴) ۳۰

(۳) ۲۸

(۲) ۲۷

(۱) ۲۶

۳- اگر مجموعه $f = \{(-3, a^2 + 1), (a, 1), (-3, 5), (-2, 3), (2, b + 1)\}$ معرف یک تابع باشد، $a + b$ کدام است؟

(۲) -۲

(۱) ۱

(۴) -۱

(۳) ۲

۴- در تابع $\begin{cases} f: A \rightarrow B \\ f(x) = 2x^2 + kx \end{cases}$ ، اگر $A = \{-1, 2\}$ و B دارای یک عضو باشد. در این صورت $f(-1)$ کدام است؟

(۴) ۲

(۳) ۴

(۲) -۲

(۱) ۱۲

۵- رابطه بین دمای سنگ‌ها برحسب عمق تابعی خطی است. اگر دمای سنگ‌ها در عمق ۲ و ۵ کیلومتری به ترتیب از راست به چپ ۶۰ و ۱۳۵ درجه

سانتی‌گراد باشد. در چه عمقی دمای سنگ‌ها به ۱۷۲/۵ درجه سانتی‌گراد می‌رسد؟

(۴) ۷/۵ کیلومتری

(۳) ۷ کیلومتری

(۲) ۶/۵ کیلومتری

(۱) ۶ کیلومتری

محل انجام محاسبات

۶- اگر تابع درجه دوم $y = ax^2 + bx + c$ در رأس خود دارای بیشترین مقدار باشد، نمودار خط به معادله $y = ax - a + 2$ از کدام ناحیه مختصات نمی‌گذرد؟

(۱) ناحیه اول (۲) ناحیه دوم (۳) ناحیه سوم (۴) ناحیه چهارم

۷- چه تعداد از موارد زیر، درست است؟

(الف) علم آمار نحوه گردآوری، سازمان‌دهی، تحلیل و تفسیر داده‌ها برای استخراج اطلاعات و تصمیم‌گیری است.

(ب) یک روش آماری مناسب می‌تواند دقیق‌تر یا صحیح‌تر از داده‌ها و حقایق اصلی باشد.

(ج) دادگان‌ها همیشه اطلاعات ثبتي را در اختیار آمارگر قرار نمی‌دهد.

(د) عدد آماره همواره کوچکتر از عدد پارامتر است.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۸- پنج داده آماری با میانگین ۳ دارای واریانس صفر می‌باشند، اگر به ۲ داده ۲ واحد و به ۳ داده ۷ واحد اضافه کنیم، واریانس جدید چند برابر انحراف معیار جدید خواهد بود؟

(۱) $\sqrt{6}$ (۲) $6\sqrt{6}$ (۳) ۶ (۴) $\sqrt{30}$

۹- در نمودار جعبه‌ای وجود میانه در سمت چپ جعبه نشان دهنده چیست؟

(۱) پراکندگی داده‌ها در دنباله سمت چپ بیشتر از دنباله سمت راست است.

(۲) داده‌های بین چارک دوم و سوم نسبت به داده‌های دو سبیل به هم نزدیک‌ترند.

(۳) پراکندگی داده‌ها سمت راست میانه (از Q_2 به Q_3) بیشتر از سمت چپ میانه (از Q_1 تا Q_2) است.

(۴) پراکندگی داده‌ها در سبیل‌های نمودار کمتر از داخل جعبه است.

۱۰- در یک نمودار حبابی، مقادیر متغیر سوم برای دو گروه A و B به ترتیب ۴۸ و ۱۰۸ است. اگر اختلاف شعاع دایره‌های A و B برابر ۴ باشد، مجموع شعاع‌های آنها چقدر است؟

(۱) ۱۸ (۲) ۲۰ (۳) ۲۴ (۴) ۲۸

مباحث کل کتاب

صفحه ۱۰ تا ۱۰۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۱- با توجه به متن زیر کدام گزینه نادرست است؟

«هر که به محل رفیع رسید اگرچه چون گل کوتاه زندگانی باشد عقلا آن را عمر دراز شمرد به حسن آثار و طیب ذکر، و آن که به خمول (گمنامی، حقارت) راضی گردد اگرچه چون برگ سرو دیر پاید به نزدیک اهل فضل و مروّت وزنی نیارد.» «کلبه و دمنه»

(۱) مفهوم کلی متن، ترجیح کیفیت عمر بر کمیت آن است.

(۲) منبع نوشته، نخستین نمونه نثر موزون است.

(۳) «را» به عنوان نشانه مفعول استفاده شده است.

(۴) نویسنده برای تفهیم بهتر مطلب، دو بار از آرایه تشبیه استفاده کرده است.

۱۲- با توجه به تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری کدام گزینه نادرست است؟

(۱) زبان پهلوی، زبان رسمی دوران ساسانی بود.

(۲) شاعران قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم، بیشتر به واقعیت بیرونی نظر داشتند و مفاهیم ذهنی آنان از قلمرو تعلیم کلی اخلاقی فراتر نمی‌رفت.

(۳) آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم معمول گردید و در این باب، قطعه‌های کوتاهی سروده شد.

(۴) فارسی دری هم به مفهوم واقعی خود، تقریباً هم‌زمان با دولت صفاریان پدید آمد.

۱۳- کدام گزاره درباره زبان و ادبیات فارسی در قرن‌های پنجم و ششم نادرست است؟

(۱) تحولی که سنایی و انوری در غزل ایجاد کردند، باعث شد که در قرن هفتم شاعران بزرگی در غزل ظهور کنند و این نوع از شعر فارسی را به اوج برسانند.

(۲) شعر این دوره از نظر سبک گویندگی و موضوع، تنوع یافت و در شاخه‌ها و رشته‌هایی همچون مدح، هجو، طنز، وعظ، تغزل و حماسه و ... به کار گرفته شد.

(۳) حکمت و دانش و اندیشه‌های دینی نیز به شعرهای این دوره، تأثیری عمیق بخشید و جزئی از مضامین شعری شد.

(۴) تحول روحی و معنوی ناصر خسرو، آغازی برای دگرگونی عمیق در شعر فارسی گردید؛ آن چنان که به پیروی از وی بسیاری از شاعران به تصوّف و عرفان روی آوردند.

۱۴- در بیت کدام گزینه ویژگی «تشبیه حسی» دیده می‌شود؟

(۱) مهتری گر به کام شیر در است / شو، خطر کن ز کام شیر بجوی

(۲) همچو لوح زمردین گشته است / دشت همچون صحیفه‌ای ز رُخام

(۳) چون ندارم همدمی، با باد می‌گویم سخن / چون نیابم مرهمی، از باد می‌جویم شفا

(۴) چون یار من او باشد، بی یار نخواهم ماند / تا غمخورم او باشد، غمخور نخواهم ماند

۱۵- ویژگی‌های ذکرشده در کدام گزینه، همگی مربوط به نثر دوره «سامانی» است؟

(۱) اطناب، تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی، ایجاز و اختصار در لفظ و معنا

(۲) کوتاهی جملات، افزایش کاربرد لغات عربی، تمثیل و استشهاد به آیات و احادیث و اشعار،

(۳) ایجاز و اختصار در لفظ و معنا، بهره‌گیری کمتر از لغات عربی، افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر جمع عربی

(۴) حذف افعال به قرینه، تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی، لغات کم کاربرد فارسی در مقایسه با دوره‌های بعد

۱۶- به ترتیب آرایه‌های «واژه‌آرایی، جناس همسان، موازنه، ترصیع» در کدام گزینه آمده است؟

- الف) تا که نبض از نام که گردد جهان
ب) بهاری کز دو رخسارش همی شمس و قمر ریزد
ج) زبانش توان ستایش نداشت
د) دنبال یار رفت روان کرد آب چشم
- او بود مقصود جاننش در جهان
نگاری کز دو یاقوتش همی شهد و شکر ریزد
روانش گمان نیایش نداشت
آن رفته باز نامد و اشکم روان بماند

۱) د - الف - ج - ب

۳) د - الف - ب - ج

۱۷- در کدام بیت، آرایه‌ای نادرست به بیت نسبت داده شده است؟

- ۱) نسخ کن این آیت ایام را
۲) زهی بینا ز تو نور دو دیده
۳) طبع تو سیر آمد از من جای دیگر دل نهاد
۴) گاهی به بر خویشتم می‌خوانی
- مسخ کن این صورت اجرام را (ترصیع - واژه‌آرایی)
تو را در اندرون پرده دیده (جناس همسان - واج‌آرایی)
من که را جویم که چون تو طبع هر جاییم نیست! (واژه‌آرایی - جناس همسان)
گاهی ز بر خویشتم می‌رانی (جناس ناهمسان - تشخیص)

۱۸- در کدام بیت هر دو واج «و» و «ی» هم به شکل صامت و هم به شکل مصوت به کار رفته‌اند؟

- ۱) ای که بر گوشه چشم زده‌ای خیمه ز موج
۲) فرهاد شورانگیز اگر در پای سنگی جان بداد
۳) آهوی چشمت با من ار در عین روبه‌بازی است
۴) پیش لعلت که از او آب گهر می‌ریزد
- مشو ایمن که وطن بر لب دریاست تو را
گفتار شیرین بی سخن در حالت آرد سنگ را
سرپنجه شیر ژیان طاقت نباشد رنگ را
وصف لؤلؤ نتوان کرد که لالاست تو را

۱۹- توضیح مقابل کدام بیت نادرست است؟

- ۱) این نه جبر این معنی جباری است
۲) ای جهان کهنه را تو جان نو
۳) هوش فزود هوش را حلقه نمود گوش را
۴) برد کشتی آنجا که خواهد خدای
- ذکر جباری برای زاری است (بیت، ذوق‌فایتین است).
از تن بی جان و دل افغان شنو (قافیه بر اساس قاعده ۲ است).
جوش نمود نوش را نور فزود دیده را (بیت، قافیه درونی دارد).
وگر جامه بر تن درد ناخدای (قافیه طبق قاعده و تبصره ۱ است).

۲۰- مفاهیم «طلب بخشش و لطف از خداوند، هم درد و هم درمان بودن عشق، نکوهش خودبینی، توصیه به عزلت و گوشه‌نشینی، نکوهش وابستگی به دنیا» به ترتیب از کدام ابیات دریافت می‌شود؟

- الف) گلزار و باغ عالمی، چشم و چراغ عالمی
ب) اگر پای در دامن آری چو کوه
ج) مجو درستی عهد از جهان سست نهاد
د) افتادگی آموز اگر طالب فیضی
هـ) از پی توست این همه امید و بیم
- هم درد و داغ عالمی، چون پا نهی اندر جفا
سرت ز آسمان بگذرد در شکوه
که این عجزه، عروس هزار دامادست
هرگز نخورد آب زمینی که بلند است
هم تو ببخشای و ببخش ای کریم

۱) هـ - الف - ب - د - ج

۳) هـ - د - ب - ج - الف

علوم و فنون ادبی (۱) - آشنا

۲۱- کدامیک از توضیحات داده شده، شاعران کدام گزینه را معرفی می‌کند؟

(الف) شعر پارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم به دست او بنیاد نهاده شد.

(ب) کسی که قصیده تمام و کمال در موعظه و نصیحت سرود، او بود.

(ج) حماسه ملی ایران و شعر حماسی با او به اوج رسید.

(د) شعر غنایی با دو شاعر مشهور، رودکی و او قوت و استحکام یافت.

(۱) رودکی، کسایی مروزی، فردوسی، شهید بلخی

(۲) فردوسی، کسایی مروزی، رودکی، شهید بلخی

(۳) فردوسی، ناصر خسرو، رودکی، کسایی مروزی

(۴) رودکی، ناصر خسرو، فردوسی، کسایی مروزی

۲۲- همه موارد از دیدگاه تاریخ ادبیات «کاملاً» درست‌اند؛ به جز:

(۱) قرن چهارم با دانشمند بزرگی چون محمد بن زکریای رازی آغاز شد و با شاعر بی‌نظیری مانند فردوسی ادامه یافت.

(۲) در زمان سلجوقیان، بخارا عمده‌ترین مرکز فرهنگی به شمار می‌آمد و بسیاری از دانشمندان آثار ارزنده‌ای به پارسی پدید آوردند.

(۳) در اوایل قرن پنجم بسیاری از اصطلاحات علمی، ادبی، دینی و سیاسی جدید از راه ترجمه متون عربی وارد فارسی دری می‌شود.

(۴) امرای سامانی با تشویق شاعران و نویسندگان می‌کوشند ترکیب تازه‌ای از هویت فرهنگی، یعنی بازیافتن اندیشه ایرانی در چارچوب فرهنگ اسلامی را ترویج کنند.

۲۳- آرایه‌های نسبت داده شده به کدام بیت نادرست است؟

(۱) ای زمین را از رخت چون آسمان فرّ و بها / بوسه‌ای را از لب‌ت ملک زمین زبید بها (تشبیه / تضاد)

(۲) مدحش چرا کنم که بیالایدم خرد / هجوش چرا کنم که بفرسایدم زبان (تضاد / ترصیع)

(۳) گویم همه ثنای تو در غیبت و حضور / جویم همه رضای تو در شدت و رخا (موازنه / جناس)

(۴) به خاموشی امان خواه از چنین هنگامه باطل / که حرف حق چو منصور از زبان‌ها دار جوشاند (تلمیح / مجاز)

۲۴- در بیت کدام گزینه، هر سه آرایه «تشبیه، تناسب و سجع» وجود دارد؟

(۱) مه و خورشید نظر شد که از او خاک چو زر شد / به کرم بحر گهر شد به روش باد صبا شد

(۲) شیری که خویش ما را جز شیر خویش ندهد / شیری که خویش ما را از خویش می‌رهاند

(۳) شدم ز عشق به جایی که عشق نیز نداند / رسید کار به جایی که عقل خیره بماند

(۴) نیشکر باید که بندد پیش آن لب‌ها کمر / خسروی باید که نوشم زان لب شیرین شکر

۲۵- آرایه‌های «استعاره، جناس همسان، تلمیح، تضاد و تشبیه» به ترتیب در کدام گزینه آمده‌اند؟

(الف) مرغ‌سان از قفس خاک هوایی گشتم / به هوایی که مگر صید کند شهبازم

(ب) صبا به خوش‌خبری هدهد سلیمان است / که مژده طرب از گلشن سبا آورد

(ج) بیگانه گشتم از همه خوبان به مهر تو / و آن ماه شوخ‌دیده نگشت آشنا هنوز

(د) چه لعبت است که از مهر ماه رخسارش / چو تار طره او روز من شب تار است

(ه) ای داد، کس به داغ دل باغ، دل نداد / ای وای، های‌های عزا در گلو شکست

۲۶- قاعده قافیه در مقابل کدام بیت، «غلط» آمده است؟

- (۱) ای برادر بشنوی رمزی ز شعر و شاعری
(۲) چون من به ره سخن فرارز آیم
(۳) اگر محوّل حال جهانیان نه قضاست
(۴) در پای تو تا زلف چلیپای تو افتاد
- تاز ما مشتی گدا کس را به مردم نشمری (قاعده ۲)
خواهم که قصیده‌ای بیارایم (قاعده ۲)
چرا مجاری احوال برخلاف رضاست (قاعده ۱)
بس دل که از این سلسله در پای تو افتاد (قاعده ۱)

۲۷- «قاعده و تبصره قافیه» در کدام ابیات یکسان است؟

- (الف) صبا تو نکهت آن زلف مشکبو داری
(ب) سینه مالا مال درد است ای دریفا مرهمی
(ج) دیدم به خواب دوش که ماهی برآمدی
(د) بیا با ما مورز این کینه داری
- الف - ج (۱)
ب - ج (۲)
ب - د (۳)
ج - د (۴)
- به یادگار بمانی که بوی او داری
دل ز تنهایی به جان آمد خدا را همدمی
کز عکس روی او شب هجران سر آمدی
که حق صحبت دیرینه داری

۲۸- در کدام گزینه شاعر از اختیار زبانی «حذف همزه» بهره نبرده است؟

- (۱) چو تو آمدی، مرا بس که حدیث خویش گفتم
(۲) تو اگر چنین لطیف از در بوستان درآیی
(۳) دو سه بامداد دیگر که نسیم گل برآید
(۴) به امید آن که جایی قدمی نهاده باشی
- چو تو ایستاده باشی، ادب آن که من بیفتم
گل سرخ، شرم دارد که چرا همی شکفتم
بتر از هزار دستان بکشد فراق جفتم
همه خاک‌های شیراز به دیدگان بُرفتم

۲۹- مفهوم قطعه زیر از کدام بیت دریافت می‌شود؟

- «چو دخلت نیست خرج آهسته‌تر کن
اگر باران به کوهستان نبارد
- (۱) فروزد شمع اقبال به نور خویشتن آری
(۲) ابلهی کاو روز روشن شمع کافوری نهد
(۳) کرد خرج آب و گل کوتاه بینی‌ها مرا
(۴) قطره آبی که دارد در نظر گوهر شدن
- که می‌گویند ملّاحان سرودی
به سالی دجله گردد خشک رودی»
- چراغ مهر عالم تاب مستغنی است از روغن
زود باشد کش به شب روغن نماند در چراغ
پیش‌تر از خانه می‌بایست خود را ساختن
از کنار ابر تا دریا تنزل بایشد

۳۰- مفهوم بیت زیر از کدام بیت، دریافت می‌شود؟

- «دانه باشی مرغکانت برچنند
(۱) جسم اگر از یکدگر ریزد غباری گو مباش
- (۲) در سر زینت خود آرا می‌رود آخر سرش
(۳) کدام دانه فرو رفت در زمین که نرُست
(۴) فریاد مرغکان سحرخیز این بود
- غنچه باشی کودکانت برکنند»
- روح اگر از تن هوا گیرد بخاری گو مباش
حلقه فتراک طاووس است از بال و پرش
چرا به دانه انسانیت این گمان باشد
کای خوابناک جان تو و جان صبحگاه

مباحث کل کتاب

صفحة ۱ تا ۱۲۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۱)

■ عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجُمَةِ أَوْ التَّعْرِيبِ: (۳۱ - ۳۵)

۳۱- «يَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا؛»

(۱) درباره به وجود آوردن آسمان‌ها و زمین می‌اندیشیدند خداوند این آفرینش باطل نیست!

(۲) در خلقت آسمان و زمین در تفکرند ای پروردگار این خلقت باطل نمی‌باشد!

(۳) در آفرینش آسمان‌ها و زمین می‌اندیشند پروردگارا این را باطل نیافریده‌ای!

(۴) در ایجاد کردن آسمان‌ها و زمین در اندیشه‌اند ای پروردگار ما این به بطلان خلقت نشد!

۳۲- عَيْنِ الصَّحِيحِ عَنْ تَرْجُمَةِ الْعِبَارَةِ:

«بَعْدَ إِغْلَاقِ حَنْفِيَّةِ الْمَاءِ الَّتِي كَانَتْ مَفْتُوحَةً قَلِيلًا شَكَرَتْ الْمُدِيرَةُ تِلْكَ التَّلْمِيزَةَ لِإِهْتِمَامِهَا بِالْمُرَافِقِ الْعَامَّةِ.»

(۱) بعد از این که شیر آبی را که کمی باز بود بست، خانم مدیر از دانش‌آموزش به خاطر اهمیت دادن به تأسیسات عمومی تشکر نمود.

(۲) بعد از بستن شیر آبی که کمی باز بود، مدیر برای اهمیت دادن به اموال عمومی از دانش‌آموز سپاسگزاری کرد.

(۳) بعد از بستن شیر آبی که کمی باز بود، مدیر به خاطر توجهش به تأسیسات عمومی از آن دانش‌آموز تشکر نمود.

(۴) بعد از قطع کردن شیر آبی که اندکی باز شده بود، مدیر به خاطر نگهداری از تأسیسات عمومی از دانش‌آموز قدردانی نمود.

۳۳- عَيْنِ الصَّحِيحِ عَنْ تَرْجُمَةِ الْعِبَارَةِ:

«لِلنِّفْطِ اسْتِعْمَالٌ آخَرٌ فِي الصَّنَاعَةِ فَيَصْنَعُ مِنْهُ مُبِيدَاتُ الْحَشَرَاتِ وَالسَّمَادُ الْكِيمَاوِيَّ وَأَنْوَاعٌ مِنَ الْمَطَاطِ.»

(۱) برای نفت استفاده دیگری در صنایع وجود دارد از آن جمله آفت‌کش‌ها و سم‌های شیمیایی و گونه‌هایی از کائوچو است که از آن می‌سازند!

(۲) نفت کاربردهای دیگری در صنایع دارد پس از آن، حشره‌کش‌ها و سموم شیمیایی و برخی از انواع پلاستیک را تولید می‌کنند!

(۳) نفت در صنعت کاربرد دیگری دارد پس از آن، حشره‌کش‌ها و کود شیمیایی و انواع پلاستیک ساخته می‌شود!

(۴) برای نفت کاربرد دیگری در صنعت به کار گرفته می‌شود پس حشره‌کش‌ها و کودهای شیمیایی و پلاستیک از آن ساخته می‌شود!

۳۴- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي تَرْجُمَةِ الْعِبَارَاتِ الثَّالِيَةِ:

(۱) بِالْقُرْبِ مِنْ ذَنْبِ الْبَطَّةِ غُدَّةٌ تَحْتَوِي نَوْعًا خَاصًّا مِنَ الزَّيْتِ: در نزدیکی دم اردک غده‌ای وجود دارد که حاوی نوع خاصی از روغن است!

(۲) الْعَيْنُ تَفَرِّزُ دُمُوعًا كَالذَّرَرِ الشَّقَافَةِ: اشک‌ها که مانند مرواریدهای درخشان هستند از چشم ترشح می‌گردند!

(۳) الْحَرَبَاءُ دُونَ أَنْ تُحَرِّكَ رَأْسَهَا تَسْتَطِيعُ أَنْ تَرَى فِي إِتْجَاهَيْنِ: جغد می‌تواند بدون این که سرش را تکان دهد به اطراف نگاه کند!

(۴) تَحَوَّلَ الْأَسْمَاكُ الْمَضِيئَةُ ظِلَامِ الْبَحْرِ إِلَى نَهَارٍ مُضِيٍّ: ماهی‌های نورانی تاریکی دریا را به روشنی روز تبدیل می‌کنند!

۳۵- «دلفین‌ها هنگامی که کوسه‌ماهی را می‌بینند، به سرعت اطرافش جمع می‌شوند.» عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّعْرِيبِ:

(۱) الدَّلَافِيْنُ عِنْدَمَا يَرَى أَسْمَاكَ الْقِرْشِ تَجْتَمِعُ بِسُرْعَةٍ عِنْدَهَا.

(۲) الدَّلَافِيْنُ عِنْدَمَا تَرَى سَمَكَ الْقِرْشِ تَجْتَمِعُ بِسُرْعَةٍ حَوْلَهُ.

(۳) الدَّلَافِيْنُ حِينَ تَرَى سَمَكَ الْقِرْشِ يَدُورُ بِسُرْعَةٍ عِنْدَهُ.

(۴) الدَّلَافِيْنُ حِينَ يَرَى أَسْمَاكَ الْقِرْشِ تَدُورُ بِسُرْعَةٍ عِنْدَهَا.

۳۶- عَيْنِ الْخِطَا عَنْ الْإِيضَاحَاتِ الثَّالِيَةِ:

(۱) الذَّنْبُ: عُضْوٌ خَلْفَ جِسْمِ الْحَيَوَانِ يُحَرِّكُهُ غَالِبًا لِطَرْدِ الْحَشَرَاتِ.

(۲) الْمِشْمَشُ: فَاكِهَةٌ يَأْكُلُهَا النَّاسُ مُجَفَّفَةً وَ غَيْرَ مُجَفَّفَةٍ.

(۳) التَّفَكُّرُ: إِعْطَاءُ حَلٍّ وَ بَيَانُ طَرِيقَةٍ لِلْقِيَامِ بِعَمَلٍ.

(۴) الشَّمْسُ: جَدْوُثُهَا مُسْتَعْرَةً، فِيهَا ضِيَاءٌ وَ بِهَا حَرَارَةٌ مُنْتَشِرَةٌ.

۳۷- عَيْنِ الصَّحِيحِ عَنِ الْمَفْرَدَاتِ الثَّالِيَةِ:

(۱) كَتَمَ ≠ سَتَرَ (۲) فَرَحَ ≠ حَزَنَ (۳) صَارَ = أَصْبَحَ (۴) ضَوءٌ = ظَلَامٌ

۳۸- عَيْنِ مَا فِيهِ مِنَ الْأَعْدَادِ التَّرْتِيبِيَّةِ:

(۱) نَافِذَةٌ وَاحِدَةٌ فِي الصِّفِّ مُعْلَقَةٌ. (۲) أَنَا جِئْتُ لِلْمَرَّةِ الثَّانِيَةِ.

(۳) عُمُرِي سِتَّةَ عَشَرَ عَامًا. (۴) عَشْرَةٌ فِي ثَلَاثَةِ يُسَاوِي ثَلَاثِينَ.

۳۹- عَيْنِ مَا فِيهِ فِعْلٌ يَبْنِي لِلْمَعْلُومِ:

(۱) مَا عَمَّرَتِ الْبُلْبُلَانُ بِمِثْلِ الْعَدْلِ. (۲) هَذَا أَمْرٌ عَجِيبٌ يُحْزِنُنِي جَدًّا.

(۳) صُنِعَ جِهَازٌ لِنَقْلِ إِسْتِهْلَاكِ الْكَهْرِبَاءِ فِي الْحَاسُوبِ. (۴) فَتَحَ بَابَ الْحُجَرَةِ بِسُرْعَةٍ.

۴۰- مَا هُوَ الْخِطَا عَنْ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ:

(۱) تَسْتَطِيعُ الْبُومَةُ أَنْ تُدِيرَ رَأْسَهَا: (مبتدا) (۲) يُرْسِلُ الْغُرَابُ أَخْبَارَ الْغَابَةِ: (مضاف اليه)

(۳) أَكْبَرُ الْحُمْقِ الْإِغْرَاقُ فِي الْمَدْحِ: (خبر) (۴) يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمْ الْيُسْرَ: (مفعول)

عربی، زبان قرآن (۱) - آشنا

۴۱- ﴿ إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ ﴾ عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجَمَةِ:

- (۱) قطعاً امت شما امتی واحد است و من پروردگارتان می‌باشم پس مرا بپرستید!
- (۲) بی‌گمان این امت شما امتی یگانه است و من خدای شما هستم پس مرا بپرستید!
- (۳) همانا این امت شماست امتی یگانه و من پروردگارتان هستم پس مرا پرستش کنید!
- (۴) بدون شک این امت شما است که امتی واحد می‌باشد و من خدای شما می‌باشم پس فقط مرا پرستش کنید!

۴۲- «إِنْ تَقْصِدْ أَنْ تَرْمِيَ الثَّفَايَاتِ فِي مَكَانٍ غَيْرٍ مَنَاسِبٍ، فَاعْلَمْ أَنَّكَ ضَيَّعْتَ حَقَّ النَّاسِ!» عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجَمَةِ:

- (۱) اگر قصد کنی زباله‌ها را به مکانی نامناسب پرتاب کنی، بدان که تو حق مردم را ضایع ساخته‌ای!
- (۲) اگر قصد کردی زباله‌ها را در جایی نامناسب پرت کنی، این را بدان که حق مردم را تباه ساختی!
- (۳) هرگاه خواستی زباله‌ها را به جای نامناسبی بیندازی، پس آگاه باش که حق مردم را ضایع ساختی!
- (۴) هر زمان که خواستی زباله‌هایی را به سمت مکان نامناسبی بیندازی، پس با آگاهی حق مردم را تباه کرده‌ای!

۴۳- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي تَرْجِمَةِ الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةِ:

- (۱) تَوَتَيْنَا هَذِهِ الْأَشْجَارُ الْخَضِرَةَ بَسَنَةً وَضَعَهَا اللَّهُ فِي الطَّبِيعَةِ، الثَّمَارَ اللَّذِيذَةَ: این درختان سرسبز با قانونی که خدا در طبیعت آن را قرار داده، به ما میوه‌های لذیذ می‌دهند!
- (۲) يَزِيدُ اسْتِهْلَاكُ الْبَنَزِينَ بِسَبَبِ ذَهَابِ الْعَائِلَاتِ لِقَضَاءِ الْغُطَلَاتِ الْأُسْبُوعِيَّةِ: رفتن خانواده‌ها برای گذراندن تعطیلات آخر هفته سبب افزایش مصرف بنزین می‌شود!
- (۳) تُنْتِجُ بَعْضُ الْأَضْوَاءِ مِنْ تَحْوِيلِ الطَّاقَةِ الْكِيمَاوِيَّةِ إِلَى الطَّاقَةِ الصُّوْتِيَّةِ: بعضی نورها بر اثر تبدیل انرژی شیمیایی، انرژی نوری تولید می‌کنند!
- (۴) تَسْتَخْدِمُ الدَّلَافِيئُ أَمْوَاجاً صَوْتِيَّةً لِلتَّعْرِيفِ عَلَى مَحَلِّ الْأَجْسَامِ: دلفین‌ها امواج صوتی را به کار می‌برند تا محل اجسام شناسایی شود!

۴۴- «دانشمندان از شناختن راز آن پدیده عجیب ناامید شدند». عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّعْرِيبِ:

- (۱) يَأْسُ الْعُلَمَاءُ مِنْ مَعْرِفَةِ سِرِّ تِلْكَ الظَّاهِرَةِ الْعَجِيبَةِ! (۲) قَدْ يَأْسُ عُلَمَاءُ مِنْ عِلْمِ السِّرِّ لَتِلْكَ الظَّاهِرَةِ الْعَجِيبَةِ!
- (۳) أَيْسَ الْعُلَمَاءُ مِنَ التَّعْرِيفِ عَلَى هَذِهِ الظَّاهِرَةِ الْعَجِيبَةِ! (۴) أَصْبَحَ الْعُلَمَاءُ فِي يَأْسٍ مِنْ تَعَارُفٍ لِهَذِهِ الظَّاهِرَةِ الْعَجِيبَةِ!

۴۵- عَيْنِ الْمَنَاسِبِ عَنْ مَفْهُومٍ: «النَّاسُ نِيَامٌ فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهَوْا»:

(۱) عمری به جهل غافل از مرگ	جان را بدهیم سقوط چون برگ
(۲) تا چنین زنده‌ای تو در خوابی	چون بمیری تمام دریابی
(۳) دیگر سخن از غفلت ایام چه سود	آن دم که طعام شکم گور شدم
(۴) آدمی تا کی تو را در خواب غفلت بودن	با بدی‌ها و پلیدی‌های دل همرنگ شدن

■ اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٤٦ - ٤٧) بِمَا يَنَاسِبُ النَّصَّ:

يرجع تاريخ التعامل بالنقود إلى العصر الروماني. فكانت عمليات البيع و الشراء قبل ذلك بطريقة التبادل بالمتاع، و هذه الطريقة لا تخلو من صعوبة و تضيق للوقت، فأصبحت النقود هي البديل! و أما قيمة النقود فكانت بالنسبة إلى وزنها، و هناك في بلاد الروم دينار و درهم و نقود أخرى؛ أما الدينار فهو قطعة ذهبية وزنها مثقال، تُضرب عليها صورة الملك؛ و الدرهم قطعة من فضة تختلف أوزانها بين عشرة إلى عشرين قيراطاً، ولكنَّ النقود الأخرى ثمنها أقل و جنسها مختلف! بعد مدة أصبح التعامل بالنقود الرومية غير رسمي في الدولة الإسلامية، و بعد الخلاف الشديد بين هاتين الدولتين ضُربت النقود الإسلامية!

٤٦- عَيِّن الصَّحِيح:

(١) ما ضرب المسلمون النقود، لأنَّ الضرب كان بيد الدولة الرومانية!

(٢) كلَّ الشعوب يصنعون نقودهم بسهولة حسب رغبتهم و قدرتهم!

(٣) إنَّ الشعب القويَّ هو الذي يصنع كلَّ ما يحتاج إليه!

(٤) إذا يستفيد الشعب من نقود شعب آخر لا تقلَّ قدرته!

٤٧- لماذا تركَّ المسلمون تعاملهم بالنقود الرومية؟ لأنَّ . . . (عَيِّن الخطأ):

(١) النقود الإسلامية فقدت اعتبارها!

(٢) المسلمين ضربوا نقوداً خاصة بهم!

(٣) هذه النقود أصبحت غير رسمية في الدولة الإسلامية!

(٤) الخلاف الشديد قد وقع بين الدولتين الإسلامية و الرومية!

٤٨- عَيِّن الاسم مضافاً و موصوفاً معاً:

(١) معلّمنا المُشفق محبوبٌ عندنا و يُشجّعنا على الأعمال الحسنة!

(٢) من بين الملابس ذات الألوان المختلفة، الأبيض منها أجمل!

(٣) حلويات هذا الحلواني لذيذة و يبيعها للناس كلَّ يوم!

(٤) الصديق الصالح مفيدٌ لنا و إن كان بعيداً عنّا عادةً!

٤٩- عَيِّن الخطأ (عن العدد و المعدود):

(١) إن تَطَلَّب أن تُشاهد نتيجةَ عملك في عشر سنواتٍ فاغرس الشجرة،

(٢) و إذا تُريد أن تصل إلى نتيجةٍ أسرع مثلاً في سنة واحدة فازرع القمح،

(٣) و إن تَعزم تربيةَ إنسانٍ فانظر إلى أكثر من تسعة و تسعين عاماً،

(٤) و إذا تُريد أن تدخل الجامعة فعليك أن تدرس اثنتي عشرة سنوات!

٥٠- عَيِّن كلمة «مَنْ» منصوبةً:

(٢) لعلَّ الله يرحم مَنْ رحم الناس!

(١) كلَّ مَنْ ليس مِنّا فهو لا يعرفنا!

(٤) لا يَندم مَنْ يعمل بواجباته في الحفاظ على البيئة!

(٣) أعلم النَّاس مَنْ جمع علم النَّاس إلى علمه!

مباحث کل کتاب

صفحه ۱ تا ۱۱۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۵۱- کدام گزینه در مورد دانش منطق درست است؟

- (۱) عبارت «شعری که دیروز به من یاد دادی» نوعی تصور است.
- (۲) علم منطق دو بخش اصلی دارد که نام یک بخش، تصور و بخش دیگر آن، تصدیق است.
- (۳) با یادگیری علم منطق، سریع‌تر و دقیق‌تر می‌توان عوامل لغزش و خطای ذهن را تشخیص داد.
- (۴) منطق در یکی از بخش‌هایش سعی می‌کند با استفاده از تصدیق‌های معلوم، تصدیق‌های مجهول را کشف کند.

۵۲- در کدام گزینه، تنها احتمال مغالطه وجود ندارد؟

- (۱) رستم بر اسب نشست، دستی بر سرش کشید و حرکت کرد.
- (۲) جسد مرد کشته‌شده توسط برادرش کشف شد.
- (۳) بهرام که گور می‌گرفتی همه عمر
- (۴) او سال‌ها با فریب مبارزه کرد.

۵۳- در کدام گزینه، سه مفهوم کلی آمده است که با یکدیگر تنها رابطه تباین دارند؟

- (۱) تهران - کوه - دماوند - دامنه - درخت
- (۲) سفید - سنگ - لباس - ارسطو - سیاه
- (۳) میز - کلاس - پایه - در - چارچوب
- (۴) حیوان - انسان - ناطق - رود ارس - کارون

۵۴- به ترتیب، هر یک از تعاریف زیر، کدام شرط از شرایط تعریف صحیح را ندارند؟

- طوطی: حیوان سخنگو

- کتاب: بهترین دوست

- (۱) جامع‌بودن - دوری‌نبودن
- (۲) مانع‌بودن - واضح‌بودن

- (۳) جامع و مانع‌بودن - واضح‌بودن
- (۴) جامع و مانع‌بودن - دوری‌نبودن

۵۵- نتیجه‌گیری متن زیر به کدام نوع استدلال نزدیک‌تر است؟

«در یک مدرسه، تعدادی از دانش‌آموزان پس از خوردن غذای بوفه، دچار دل‌درد شدند. مدیر مدرسه پس از بررسی متوجه شد که همه این دانش‌آموزان فقط از یک نوع ساندویچ استفاده کرده‌اند، در حالی که دانش‌آموزانی که از غذاهای دیگر استفاده کرده بودند، مشکلی نداشتند. مدیر

مدرسه پس از بررسی شواهد، ساندویچ را علت دل‌درد دانش‌آموزان دانست.»

- (۱) استقرای تعمیمی؛ زیرا از مشاهده چند مورد، حکمی کلی درباره همه ساندویچ‌ها صادر شده است.
- (۲) استقرای تمثیل؛ زیرا میان دو گروه از دانش‌آموزان، شباهت برقرار شده است.
- (۳) استنتاج بهترین تبیین؛ زیرا از میان چند علت احتمالی، مناسب‌ترین علت برای توضیح یک پدیده انتخاب شده است.
- (۴) قیاس؛ زیرا نتیجه با قطعیت از مقدمات به‌دست آمده است.

۵۶- به ترتیب، محمول قضیه «الف» و موضوع قضایای «ب» و «ج» در کدام گزینه به درستی آمده است؟

الف - هیچ واژه وزر غیر برنداشت.

ب - در دگرگونی روزگار گوهر آدمیان شناخته آید.

ج - نعمت بی اندازه بخشید.

۱) بردارنده وزر غیر - گوهر آدمیان - نعمت

۲) وزر غیر - در دگرگونی روزگار - او

۳) بردارنده وزر غیر - گوهر آدمیان - او

۴) وزر غیر - گوهر آدمیان - نعمت بی اندازه

۵۷- کدام گزینه با توجه به مربع تقابل و قواعد عکس مستوی صحیح است؟

۱) اگر «هیچ الف ب نیست» صادق باشد، «هیچ ب الف نیست» نیز صادق است.

۲) اگر «هر الف ب است» صادق باشد، «هر ب الف است» نیز صادق است.

۳) اگر «بعضی الف ب است» کاذب باشد، «هیچ الف ب نیست» نیز کاذب است.

۴) اگر «هیچ الف ب نیست» کاذب باشد، «بعضی الف ب نیست» نیز کاذب است.

۵۸- کدام گزینه درباره اعتبار قیاس اقترانی نادرست است؟

۱) ممکن است قیاسی دارای حدوسط مشترک باشد، اما به دلیل رعایت نکردن شرایط اعتبار، نتیجه آن پذیرفتنی نباشد.

۲) اگر موضوع یا محمولی در نتیجه دارای علامت مثبت باشد، باید در مقدمات نیز دارای علامت مثبت باشد.

۳) اگر دو مقدمه قیاس، موجه باشند، نتیجه همیشه معتبر خواهد بود؛ زیرا شرط کیفیت نتیجه رعایت شده است.

۴) ممکن است با رعایت تکرار حدوسط و قانون نتیجه، قیاس همچنان نامعتبر باقی بماند.

۵۹- با در نظر گرفتن قضیه شرطی متصل «اگر در مصرف آب صرفه جویی نکنیم، در تابستان با بحران مواجه می شویم.» اگر بخواهیم این قضیه را به صورت

قضیه شرطی منفصل («یا الف یا ب») بازنویسی کنیم، کدام گزینه به ترتیب، بازنویسی درست و منطبق با اصول قضایای شرطی منفصل است و در عین

حال، نوع این قضیه منفصل را نیز به درستی مشخص کرده است؟

۱) «یا در مصرف آب صرفه جویی نمی کنیم یا در تابستان با بحران مواجه نمی شویم.» / این قضیه، منفصل حقیقی است.

۲) «یا در مصرف آب صرفه جویی نمی کنیم یا در تابستان با بحران مواجه نمی شویم.» / این قضیه، مانع الرفع است.

۳) «یا در مصرف آب صرفه جویی می کنیم یا در تابستان با بحران مواجه می شویم.» / این قضیه، نه حقیقی است، نه مانع الجمع و نه مانع الرفع.

۴) «یا در مصرف آب صرفه جویی نمی کنیم یا در تابستان با بحران مواجه می شویم.» / این قضیه، مانع الجمع است.

۶۰- در یک مناظره سیاسی، فردی درباره رقیب خود می گوید:

«این آقا که مدعی عدالت خواهی است، همان کسی است که در جوانی چند بار به دلیل تحریک جمعیت بازداشت شده و حالا با ادعای روشنفکری،

می خواهد به مجلس راه یابد. هر انسان آزاده ای می داند که پشت این حرف های فریبنده، جز خودخواهی و جاه طلبی چیزی نیست. اتفاقاً همه دوستان

روشن فکر من هم تأیید می کنند که این شخص، یک عوام فریب حرفه ای است.»

این عبارت به ترتیب، حاوی چه مغالطه هایی است و بار ارزشی کدام کلمه در آن به وضوح دیده می شود؟

۱) مغالطه «مسموم کردن چاه» و «تله گذاری» و بار ارزشی منفی در کلماتی مثل «عوام فریب» و «جاه طلب»

۲) مغالطه «توسل به احساسات ترس» و «بزرگ نمایی» با بار ارزشی منفی کلمه «بازداشت»

۳) مغالطه «مسموم کردن چاه» با بار ارزشی منفی کلمه «تحریک» و مغالطه «بزرگ نمایی» با بار ارزشی مثبت کلمه «روشنفکری»

۴) فقط مغالطه «توسل به احساسات» از طریق ایجاد حس ترس از گذشته رقیب

مباحث کل کتاب

صفحه ۱ تا ۱۶۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اقتصاد

۶۱- هر کدام از موارد زیر، به ترتیب مربوط به کدام ویژگی مشترک کارآفرینان موفق است؟

(الف) علی با فروش خودروی خود و با به کارگیری تمام پس‌اندازش، اقدام به راه‌اندازی یک کارگاه فرش‌بافی کرده است.

(ب) محمد بسیار دلگرم و مطمئن به موفقیت اقتصادی در راه‌اندازی کسب‌وکار جدید خود است.

(ج) سحر در شرایط بحرانی کرونا، پیش از آنکه سایر رقبایش متوجه فرصت ارائه خدمات آموزشی به صورت آنلاین شوند، این فرصت را شناسایی کرد و

خدمات آموزشی خود را به پلتفرم آنلاین منتقل کرد.

(۱) ریسک‌پذیر - خوش‌بین - تیزبین (۲) ریسک‌پذیر - پرانگیزه - تیزبین

(۳) نوآور - خوش‌بین - ریسک‌پذیر (۴) پرانگیزه - سازمان‌دهنده - نوآور

۶۲- کدام گزینه درخصوص انواع کسب‌وکار نادرست است؟

(۱) یکی از دانش‌آموختگان رشته طراحی دوخت می‌خواهد مزون لباس عروس برپا کند و نوع کسب‌وکار پیشنهادی به ایشان، کسب‌وکار شخصی است.

(۲) شرکت کسب‌وکاری است که خودش هویت قانونی دارد؛ به این معنی که قانون با یک شرکت، مشابه با یک فرد و یا انسان رفتار می‌کند.

(۳) تعاونی‌ها مراحل راه‌اندازی کاملاً متفاوتی با شرکت‌ها دارند و نحوه اداره آنها به نسبت سرمایه هر عضو است، اما توزیع سود احتمالی در پایان دوره

برای تمامی اعضا صرف‌نظر از اینکه چقدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده باشند، یکسان خواهد بود.

(۴) اغلب کسب‌وکارها در ایران به شکل شخصی هستند. بیشتر آنها کوچک‌مقیاس‌اند و در همه نوع فعالیتی از کشاورزی تا صنعت به ویژه خدمات حضور دارند.

۶۳- کدام گزینه با توجه به مفاهیم کارایی، ناکارایی و مرز امکانات تولید نادرست است؟

(۱) هنگامی که روی مرز کارایی قرار داریم، بهتر شدن وضعیت ما، مستلزم بدتر شدن وضع دیگری خواهد شد.

(۲) دستیابی به نقاط خارج از مرز امکانات تولید، هزینه فرصت اجتماع را بالا می‌برد و تولید را ناکارا می‌کند.

(۳) با استخدام نیروی کار جدید، تعداد کارگران تولیدکننده محصولات افزایش می‌یابد و این مورد منجر به انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت

راست و خارج می‌شود.

(۴) مرز امکانات تولید مرزی است بین آنچه یک کسب‌وکار با استفاده از منابع موجود و در دسترسش می‌تواند تولید کند و آنچه نمی‌تواند.

۶۴- در یک جامعه فرضی، چنانچه کشاورزان هر کیلوگرم پنبه تولیدی خود را به ارزش ۷,۰۰۰ ریال به کارگاه‌های ریسندگی بفروشند و کارگاه‌های ریسندگی این مقدار پنبه را به مقداری نخ تبدیل کرده و به ارزش ۱۰,۰۰۰ ریال به کارگاه‌های پارچه‌بافی بفروشند و در کارگاه‌های پارچه‌بافی نخ به پارچه تبدیل شده و به مبلغ ۱۳,۰۰۰ ریال به کارگاه‌های تولید پوشاک فروخته شود و در این کارگاه‌ها پارچه به پوشاک تبدیل شود و به مبلغ ۲۵,۰۰۰ ریال به دست مصرف‌کنندگان برسد، اگر نرخ مالیات بر ارزش‌افزوده برابر با ۵ درصد باشد، پاسخ صحیح پرسش‌های زیر کدام است؟

الف) مالیات بر ارزش‌افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله اول و چهارم به ترتیب، چند ریال است؟

ب) قیمت فروش نخ با احتساب مالیات بر ارزش‌افزوده چند ریال است؟

۱) الف) ۱۵۰-۲,۲۵۰ (ب) ۵۰۰ (۲) الف) ۳۵۰-۱,۲۵۰ (ب) ۱۰,۰۰۰

۳) الف) ۳۵۰-۱,۲۵۰ (ب) ۱۰,۵۰۰ (۴) الف) ۱۵۰-۲,۲۵۰ (ب) ۱۳,۰۰۰

۶۵- با توجه به جدول عرضه و تقاضای زیر:

ردیف	مقدار تقاضا (به کیلو)	قیمت (به ریال)	مقدار عرضه (به کیلو)
۱	۵۰۰	۲۴۵۰	۴۵
۲	۴۵۰	۲۹۰۰	۱۳۰
۳	۴۰۰	۳۶۰۰	۲۵۰
۴	۳۸۰	۴۵۸۰	۳۸۰
۵	۲۱۰	۵۳۰۰	۴۰۰
۶	۱۵۰	۵۸۰۰	۴۹۰
۷	۰	۶۰۰۰	۵۲۰

الف) قیمت و مقدار تعادلی به ترتیب، کدام است؟

ب) مازاد تقاضا و کمبود تقاضا به ترتیب در کدام ردیف وجود دارد؟

ج) اگر دولت از درآمد فروشندگان ۱۰ درصد مالیات بگیرد، در قیمت ۶۰۰۰ ریال بیشترین درآمد مالیاتی دولت چند ریال خواهد بود؟

۱) الف) ۳۸۰ ریال و ۴۵۸۰ کیلو (ب) ۲ و ۶ (ج) ۳۱۲۰۰۰ ریال

۲) الف) ۴۰۰ ریال و ۵۳۰۰ کیلو (ب) ۷ و ۳ (ج) ۰ ریال

۳) الف) ۴۵۸۰ ریال و ۳۸۰ کیلو (ب) ۲ و ۵ (ج) ۰ ریال

۴) الف) ۴۵۸۰ ریال و ۳۸۰ کیلو (ب) ۳ و ۶ (ج) ۳۱۲۰۰۰ ریال

۶۶- عبارات کدام گزینه مبین پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

(الف) نتیجه برگزاری کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل در سال ۱۹۴۴ میلادی چه بود؟

(ب) قانون حمایت از صنعت منسوجات داخلی انگلستان در سال ۱۷۰۱ چه بود؟

(ج) درخواست کارگران و تولیدکنندگان آمریکایی از کنگره، در دوره بین دو جنگ جهانی چه بود؟

(د) پیمان امضا شده توسط کشورهای آمریکا، کانادا و مکزیک در سال ۱۹۹۲ چه نام داشت؟

(۱) الف) ایجاد بانک جهانی و سازمان تجارت جهانی (ب) افزایش تعرفه محصولات وارداتی به ۵۲ درصد (ج) ممنوعیت واردات کالا از چین، هند و ایران (د) گات

(۲) الف) ایجاد بانک جهانی و سازمان تجارت جهانی (ب) افزایش تعرفه محصولات وارداتی به ۵۲ درصد (ج) ممنوعیت واردات کالا از چین، هند و ایران (د) نفتا

(۳) الف) ایجاد بانک توسعه جهانی و صندوق بین‌المللی پول (ب) ممنوع کردن واردات هر نوع پوشاک با ابریشم چینی یا هندی یا ایرانی (ج) افزایش

تعرفه‌های گمرکی تا ۵۲ درصد (د) گات

(۴) الف) ایجاد بانک توسعه جهانی و صندوق بین‌المللی پول (ب) ممنوع کردن واردات هر نوع پوشاک با ابریشم چینی یا هندی یا ایرانی (ج) افزایش

تعرفه‌های گمرکی تا ۵۲ درصد (د) نفتا

۶۷- در کشوری، جمعیت افراد ۱۵ ساله و بیشتر ۸۰,۰۰۰,۰۰۰ نفر است. از این تعداد، ۲۲,۰۰۰,۰۰۰ نفر در جمعیت فعال اقتصادی قرار ندارند و

۵۲,۲۰۰,۰۰۰ نفر شاغل هستند، پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

- نرخ بیکاری چند درصد است؟

- با توجه به نرخ بیکاری محاسبه شده، دولت این کشور برای کاهش بیکاری کدام سیاست را باید در پیش گیرد؟

(۱) ۸ درصد - افزایش مالیات بر واحدهای تولیدی برای افزایش درآمد دولت

(۲) ۸ درصد - حمایت از شرکتهای تولیدی و مبارزه با فساد

(۳) ۱۰ درصد - حمایت از شرکتهای تولیدی و مبارزه با فساد

(۴) ۱۰ درصد - پرداخت یارانه نقدی به بیکاران

۶۸- هریک از ویژگی‌های زیر در ارتباط با اقتصاد ایران، مربوط به کدام دولت است؟

- شکل‌گیری اقتصاد یکپارچه و مستقل، هماهنگ با لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور

- گسترش صنایع مونتاژ، افزایش درآمدهای نفتی و اجرای برنامه‌های عمرانی گسترده

- اعطای امتیازات به کشورهای استعماری، تأسیس بانک‌های روسی و انگلیسی و سیل ورود کالاهای وارداتی

(۱) قاجار - صفوی - پهلوی (۲) نیمه اول حکومت صفویه - قاجار - پهلوی

(۳) پهلوی - قاجار - صفوی (۴) نیمه اول حکومت صفویه - پهلوی - قاجار

۶۹- با توجه به اطلاعات جدول وضعیت توزیع درآمد در کشورهای A، B و C:

کشور	سهم دهک اول	سهم دهک هشتم	سهم دهک دهم
A	۳	۹	۲۱
B	۲	۸	۲/۵ برابر سهم دهک هشتم
C	$\frac{1}{5}$ سهم دهک هشتم	۱۵	۲۴

الف) توزیع درآمد در کدام کشور نامناسب‌تر است؟

ب) کدام گروه بیش‌ترین درصد درآمد ملی را دارد؟

(۱) الف: B: دهک دهم در کشور A

(۲) الف: C: دهک دهم در کشور C

(۳) الف: B: دهک دهم در کشور C

(۴) الف: C: دهک دهم در کشور B

۷۰- فردی در انتهای سال قبل، پس از پرداخت واجبات مالی خود، ۱۵۰ میلیون تومان برایش باقی ماند. او ۵۰۰۰ برگه سهام خریداری کرد و همه سهام

خود را در پایان سال به مبلغ ۴۵۰ میلیون تومان فروخت. اگر تنها منبع درآمد این شخص بازار بورس و هزینه‌های این شخص در طول سال برابر با

۱۸۰ میلیون تومان باشد. کدام گزینه به پاسخ درست پرسش‌های زیر اشاره دارد؟

الف: قیمت بازاری هر سهم چند ریال است؟

ب: قیمت اسمی هر سهم چند ریال است؟

ج: خمس سالیانه این فرد چند میلیون تومان است؟

(۱) ۹۰۰,۰۰۰ - ۳۰۰,۰۰۰ - ۱۶ (۲) ۳۰۰,۰۰۰ - ۹۰۰,۰۰۰ - ۱۶

(۳) ۹۰۰,۰۰۰ - ۳۰۰,۰۰۰ - ۲۴ (۴) ۳۰۰,۰۰۰ - ۹۰۰,۰۰۰ - ۲۴

نگاه به آینده

آزمون ۳ مهر ماه ۱۴۰۵

یازدهم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۷۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۵۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۲)	اختیاری	۱۰	۷۱	۸۰	۲۰
۲	علوم و فنون ادبی (۲)	اختیاری	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰
۳	روان‌شناسی	اختیاری	۱۰	۹۱	۱۰۰	۱۰
۴	عربی، زبان قرآن (۲)	اختیاری	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۵
۵	فلسفه (۱)	اختیاری	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۵

سؤالاتی که با نشان گر **نهایی** مشخص شده‌اند مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

آشنایی با منطق و استدلال ریاضی
تابع (گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، استدلال
ریاضی، توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی
تا پایان «تابع ثابت»
صفحه ۲ تا ۲۷

۷۱- اگر رابطه $f = \{(1, 2a - 4), (1, 2a + 1), (\frac{a}{5}, b), (\frac{7}{a+2}, c)\}$ یک تابع باشد، حاصل $a + b + c$ کدام است؟

(۴) ۲۷

(۳) ۲۳

(۲) ۱۱

(۱) ۵

۷۲- کدام گزینه در مورد استدلال زیر نادرست است؟

مقدمه ۱: اگر x بر ۳ بخش‌پذیر باشد، آن‌گاه $2x$ مربع کامل است.

مقدمه ۲: 24 مربع کامل است

نتیجه: 12 بر ۳ بخش‌پذیر است

(۱) استدلال انجام شده مغالطه است.

(۲) نتیجه به‌دست آمده در این روش درست است.

(۳) روش نتیجه‌گیری نادرست است.

(۴) روش استدلال قیاس استثنایی است.

۷۳- اگر گزاره p درست و q گزاره نادرست و r گزاره دلخواه باشد، ارزش کدام گزینه همواره نادرست است؟

(۲) $(q \wedge r \wedge p) \Leftrightarrow r$

(۱) $\sim (p \vee \sim q) \Leftrightarrow r$

(۴) $(p \vee r) \Leftrightarrow q$

(۳) $\sim (\sim q) \Leftrightarrow (p \wedge r)$

۷۴- کدام گزاره همواره درست است؟

(۲) $(\sim p \wedge p) \Rightarrow (p \Rightarrow q)$

(۱) $(p \vee q) \wedge (p \wedge q)$

(۴) $(p \Rightarrow q) \vee (p \wedge q)$

(۳) $(\sim p \Rightarrow \sim q) \Rightarrow (p \Rightarrow q)$

۷۵- در یک گزاره مرکب اگر k گزاره ساده دیگر به آن اضافه کنیم، در جدول ارزش‌گذاری آن‌ها به تعداد ستون‌ها ... ستون اضافه می‌شود و تعداد

سطرها ... برابر می‌شود.

(۴) k و k

(۳) $2k$ و k

(۲) 2^k و k

(۱) 2^k و k^2

۷۶- اگر ارزش گزاره $\sim (p \Rightarrow q)$ درست باشد، ارزش گزاره $((\sim p \Leftrightarrow q) \vee r) \Rightarrow (\sim (p \Leftrightarrow q))$ با ارزش گزاره کدام گزینه یکسان است؟

(۴) $\sim r$

(۳) q

(۲) $p \wedge q$

(۱) p

محل انجام محاسبات

۷۷- با توجه به جدول ارزش گزاره‌ها، ارزش گزاره $(p \vee \sim q) \wedge (\sim p \vee q)$ کدام است؟

p	$\sim q$	$(p \vee \sim q) \wedge (\sim p \vee q)$
T	F	?
T	T	?
F	F	?
F	T	?

T	F	F	T
F	T	F	T
F	T	T	F
T	F	T	F

۷۸- دانش‌آموزی با فرض این‌که $m < n$ باشد، به این نتیجه رسیده است که $\frac{m}{k} < \frac{n}{k}$ است. $(m, n, k \in \mathbb{Z})$. این دانش‌آموز در کدام گام این

استدلال دچار اولین خطا شده است؟

فرض: $m < n$

گام ۱: $m - k < n - k$

گام ۲: $\frac{m-k}{k} < \frac{n-k}{k}$

گام ۳: $\frac{m}{k} - 1 < \frac{n}{k} - 1$

گام ۴: $\frac{m}{k} < \frac{n}{k}$

(۱) گام ۴ (۲) گام ۳ (۳) گام ۲ (۴) گام ۱

۷۹- اگر p و q گزاره‌هایی با ارزش دلخواه باشند، ستون مربوط به ارزش گذاری گزاره $\sim p \Rightarrow (p \vee q)$ در جدول زیر کدام است؟

p	q	$\sim p \Rightarrow (p \vee q)$
د	د	
د	ن	
ن	د	
ن	ن	

د	ن	د	د
د	ن	د	د
ن	د	د	د
ن	ن	د	ن

۸۰- اگر $f = \{(-t, t^2 + 1), (2, 2n - 3), (n^2 - 1, 5)\}$ یک تابع ثابت ۳ عضوی باشد، حاصل $\sqrt{n^2 - 2t}$ کدام است؟

(۱) $2\sqrt{5}$ (۲) $4\sqrt{2}$ (۳) $2\sqrt{3}$ (۴) $3\sqrt{2}$

علوم و فنون ادبی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های
هفتم، هشتم و نهم / پایه‌های
آوایی / تشبیه و کارگاه تحلیل
فصل / سبک عراقی
صفحه ۱۰ تا ۴۱

۸۱- عبارات کدام گزینه در مورد شاعران و نویسندگان قرن نهم نادرست است؟

(الف) جامی مثنوی‌هایی به پیروی از نظامی سرود که تحفه‌الاحرار یکی از آن‌هاست.

(ب) کتاب تذکره دولتشاه، شرح احوال بیش از صد تن از عرفا و نویسندگان ایرانی است.

(ج) جامی، کتاب نفحات‌الانس خود را به شیوه منطق‌الطیر عطار در بیان حقایق عرفانی نوشته است.

(د) کتاب بهارستان اثر معروف‌ترین شاعر قرن نهم به تقلید از گلستان سعدی نوشته شد.

(هـ) شاه نعمت‌الله ولی سرسلسله صوفیان نعمت‌اللهی به شمار می‌رود و دیوانش مضامین عرفانی دارد.

(۱) ب، ج (۲) الف، د (۳) ج، د (۴) ب، هـ

۸۲- با توجه به تاریخ ادبیات قرن هشتم، همه موارد کدام گزینه نادرست است؟

(الف) ابن یمین از شاعران این دوره، در سرودن قطعات اخلاقی، قدرت شاعری خود را آشکار کرده است.

(ب) از آثار این دوره می‌توان به کتاب‌هایی چون لمعات و عشاق‌نامه اشاره کرد.

(ج) به دلیل تعصب برخی از ایلخانان مغول، صاحبان مذاهب مختلف نتوانستند عقاید خود را ابراز کنند.

(د) شاعر مثنوی جمشید و خورشید، در غزل توجه خاصی به سعدی و مولانا داشت.

(هـ) اخلاق‌الاشراف از آثار منظوم این دوره است.

(۱) الف - ج - د (۲) ب - ج - هـ (۳) الف - د - هـ (۴) ج - د - هـ

۸۳- نام نویسنده چند اثر در برابر آن درست آمده است؟

(انوار سهیلی: ملاحسین واعظ کاشفی) (فیه ما فیه: مولانا) (جمشید و خورشید: سلمان ساوجی) (مرصادالعباد: نجم‌الدین کبری) (محاكمة اللغتين:

امیرعلی شیر نوایی) (عشاق‌نامه: فخرالدین عراقی) (جامع‌التواریخ: عطاملک جوینی) (تذکره‌الاولیا: عطار نیشابوری) (تاریخ گزیده: خواجه رشیدالدین

فضل‌الله همدانی) (دیوان شمس: مولانا)

(۱) هشت (۲) هفت (۳) شش (۴) نه

۸۴- با توجه به ویژگی‌های فکری شعر سبک خراسانی و عراقی، ویژگی فکری چند بیت نادرست نوشته شده است؟

(الف) حسن روی تو به یک جلوه که در آینه کرد

(ب) دبیرانند پنداری به باغ اندر، درختان را

(ج) بر اهل عشق فضیلت به عقل نتوان جست

(د) ز تاب آتش دوری شدم غرق عرق چون گل

(هـ) تا رخ گلنار تو رخشنده گشت

(۱) دو (۲) یک (۳) چهار (۴) سه

۸۵- در کدام گزینه به ویژگی‌های نثر سبک عراقی اشاره نشده است؟

(۱) درسی شدن عرفان و نوشته نشدن کتاب عرفانی مهم به نثر - به وجود آمدن سستی و ضعف در ساخت دستوری جملات

(۲) رواج یافتن صنایع ادبی به جای تعمق و تفکر - جایگزین شدن نثر ساده به جای نثر فنی

(۳) رواج تاریخ‌نویسی به اسلوب ساده - یکی شدن معشوق با معبود

(۴) ورود لغات ترکی و مغولی به زبان فارسی - ضعیف شدن تحقیق و تتبع در بین علما و ادیبان

۸۶- در همه بیت‌ها به‌جز ... پایه‌های تشبیه به‌ترتیب درست نوشته شده است.

تذکره

- (۱) گر چو چنگم در بر آیی زلف در دامن‌کشان / از مژه یک دامن‌ت لعل روان خواهم فشاند (مشبهه - مشبه)
- (۲) بس کن از سرکه فشاندن زان لب میگون که من / دل بر آن میگون لب سرکه‌فشان خواهم فشاند (ادات تشبیه - مشبه)
- (۳) چهره من جام و چشم من صراحی کن که من / چون صراحی بر سر جام تو جان خواهم فشاند (مشبه - وجه شبه)
- (۴) جان چو صبحی بر جهان خواهم فشاند / سر چو شمعی در میان خواهم نهاد (مشبه - ادات تشبیه)

۸۷- بیت کدام گزینه دارای آرایه‌های «تشبیه و تضاد و تناسب» و فاقد آرایه «تشخیص» است؟

- (۱) آب روان سرشک و آتش سوزان آه / پیش تو باد است و خاک بر سر خود بیختن
- (۲) هر که چنین روی دید جامه چو سعدی درید / موجب دیوانگیست آفت بشناختن
- (۳) یا بگدازم چو شمع یا بکشندم به صبح / چاره همین بیش نیست سوختن و ساختن
- (۴) در هیچ بوستان چو تو سروی نیامده است / بادام‌چشم و پسته‌دهان و شکرسخن

۸۸- پایه‌های آوایی کدام گزینه نادرست است؟

تذکره

- (۱) از در صلح آمده‌ای یا خلاف:

از در صلح	آ م د ای	یا خ لاف
-----------	----------	----------
- (۲) ای برادر ما به گرداب اندریم:

ای ب را در	ما ب گر دا	بن ذ ریم
------------	------------	----------
- (۳) بدار ای سارباز آخر زمانی:

ب دا ری سا	ر با نا خیر	ز ما نی
------------	-------------	---------
- (۴) چه کار اندر بهشت آن مدعی را:

چ کا رن در	ب هیش تان مد	د عی را
------------	--------------	---------

۸۹- پایه‌های آوایی کدام دو مصراع به‌درستی معین شده است؟

- (الف) دانه چو طفلی است در آغوش خاک: دا ن چ ط ف / لی ست د / را غو ش خاک
- (ب) قوت طبع از متکلم مجوی: ق و ت ط ب / ع ز م ت ک ل / ل م م ج و ی
- (ج) برآمیزی و بگریزی و بنمایی و بریایی: ب را می زی / ی ب گ ری زی / ی ب ن ما می / ی ب ر با ی ی
- (د) تواناست آخر خداوند روز: ت و ا نا / ست آخ ر / خ دا و ن / د ر و ز

- (۱) الف - ج (۲) الف - د (۳) ب - ج (۴) ب - د

۹۰- کدام دو بیت تقابل مفهومی دارند؟

- (الف) همت بلند دار که آسیب کم رسد / آن را که چون عقاب بود آشیان بلند
- (ب) خیر هر کس به قدر همت اوست / همت مرد راه قیمت اوست
- (پ) گاهی که سنگ حادثه از آسمان رسد / اول بلا به مرغ بلند آشیان رسد
- (ت) در ظلمات ابتلا صبر کن و مکن ابا / کآب حیات، خضر را در ظلمات می‌رسد
- (۱) الف / پ (۲) ت / ب (۳) ت / پ (۴) الف / ب

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه
روان‌شناسی رشد
صفحه ۸ تا ۶۵

۹۱- در واقع، هر دانشمند زمانی که یک پدیده را ... می‌کند، در حال بیان علل اتفاق افتادن آن پدیده در جهان است.

تفصیلی

(۱) توصیف (۲) تبیین (۳) پیش‌بینی (۴) کنترل

۹۲- کدام یک از عبارتهای زیر درست نمی‌باشد؟

الف) ضمن اینکه انسان‌ها در دریافت اطلاعات اغلب به یک صورت عمل می‌کنند، تکیه صرف بر ویژگی‌های کیفی و معنایی محرک معلول شکل‌گیری پردازش مفهومی در افراد است.

ب) فرایند «توجه» در سطوح شناختی پیش از «ادراک» قرار دارد و وظیفه آن معنابخشی به محرک‌های انتخابی است.

ج) «پرسش درباره رفتار و افکار فرد» و «بزار کمتی کردن ویژگی‌های روان‌شناختی»، به‌ترتیب، به ویژگی‌های مصاحبه و آزمون از روش‌های جمع‌آوری اطلاعات در روان‌شناسی اشاره دارد.

د) تغییر در نیازهای فرهنگی و زیستی و همچنین افزایش اطلاعات علمی، مانع از تعریف و دیدگاهی واحد برای روان‌شناسی شده است.

(۱) «الف» - «د» (۲) «الف» - «ب» (۳) «الف» - «ب» - «ج» (۴) «ج» - «د»

۹۳- کدام مورد عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«اگر یک بذر خوب را درون خاک نامناسب قرار دهیم، بعد از جوانه‌زدن علی‌رغم تابش نور خورشید و آبیاری کافی ممکن است جوانه رشد نکند و خشک شود. در صورتی که رشد کودک را به این عبارت تشبیه کنیم به گونه‌ای که بذر را نطفه آدمی، و جوانه را کودک تازه‌متولدشده در نظر بگیریم ...»

(۱) شرایط وراثتی برای رشد کودک مناسب بوده، ولی عوامل محیطی بعد از تولد مطلوب نبوده‌اند.

(۲) شرایط محیطی قبل از تولد نامناسب بوده است، هرچند شرایط وراثتی مشکلی نداشته است.

(۳) شرایط محیطی قبل از تولد مناسب بوده است، ولی به دلیل عوامل وراثتی نامناسب، نتیجه مطلوب حاصل نشده است.

(۴) شرایط محیطی بعد از تولد مناسب بوده است، ولی شرایط وراثتی قبل از تولد مناسب نبوده است.

۹۴- هر کدام از عبارت‌های زیر، به‌ترتیب با کدام یک از موارد مطرح‌شده، همخوانی بیشتری دارد؟

- رفتارهایی که وابسته به آمادگی زیستی است.
- از دو تخمک مجزا به وجود آمده‌اند و جنسیت آنها می‌تواند یکسان یا متفاوت باشد.
- با توجه به آن می‌توان احتمال وقوع برخی از ویژگی‌های رفتاری و شناختی را در دامنه‌های سنی خاصی پیش‌بینی کرد.
- تغییراتی که خود به خود با گذشت زمان به‌وجود می‌آیند و می‌توان برای آنها دامنه سنی تعیین کرد.

(۱) سینه‌خیز رفتن نوزاد - دوقلوی همسان - یادگیری - عوامل وراثتی

(۲) شروع بلوغ - دوقلوی ناهمسان - رشد - عوامل وراثتی

(۳) مهارت در دوچرخه سواری - دوقلوی همسان - رشد - عوامل محیطی

(۴) خواندن متن انگلیسی - دوقلوی ناهمسان - یادگیری - عوامل محیطی

۹۵- هر یک از موقعیت‌های زیر به کدام مفهوم اشاره دارد؟

الف) آنیتا و آرین به ترتیب در یک خانواده پرجمعیت و کم‌جمعیت متولد شده‌اند. علی‌رغم اینکه هر دو در سن یکسانی شروع به صحبت می‌کنند، اما آنیتا دایره لغات وسیع‌تری دارد.

ب) با شرکت در کلاس‌های آموزشی، مهارت حل مسئله در هانیه ایجاد شده و با تمرین بیشتر به دنبال ارتقای این مهارت است.

(۱) رشد و وراثت - عوامل محیطی

(۲) عوامل محیطی - یادگیری

(۳) عوامل وراثتی - رشد و وراثت

(۴) پختگی - عوامل محیطی

۹۶- مطابق فرموده پیامبر اکرم (ص)، کودک در هفت سال اول ...

(۱) آقا و سرور است.

(۲) باید آزاد باشد تا بازی کند.

(۳) باید مورد تأدیب قرار بگیرد.

(۴) گزینه‌های «۱» و «۲» درست هستند.

۹۷- کدام گزینه در خصوص «رشد در دوره کودکی» درست است؟

(۱) در رشد دوره کودکی، هرچند مهارت‌های حرکتی درشت از پختگی کامل برخوردار نیستند، اما مهارت‌های حرکتی ظریف به مقدار قابل ملاحظه‌ای بهبود می‌یابند.

(۲) کودکان، تحت تأثیر ویژگی‌های ظاهری اشیاء قرار می‌گیرند و کودکان قبل از دبستان، هدایای کوچک پرازش را بر هدایای بزرگ کم‌ارزش ترجیح می‌دهند.

(۳) احساس سپاسگزاری یکی از هیجان‌هایی است که غالباً در کودکان به یک صورت پدیدار می‌شود و احساس ترس تحت تأثیر نظام پردازش‌های فردی قرار ندارد.

(۴) رشد هیجانی در دوره کودکی یک فرایند دوسویه است؛ یعنی علاوه بر آگاهی از هیجانات خود، شامل آگاهی از هیجانات دیگران نیز می‌شود.

۹۸- تصویر زیر، بیانگر چیست و در چه بازه سنی خود را نشان می‌دهد؟

تصاویر

- (۱) بازی موازی - ۲ تا ۳ سالگی
- (۲) ترس از غریبه - ۸ ماهگی
- (۳) بازی گروهی - دوره دبستان
- (۴) لبخند اجتماعی - ۲ تا ۳ ماهگی

۹۹- کدام گزینه نشان‌دهنده کسب مهارت «فراحافظه» است؟

- (۱) آرزو می‌تواند لیست طولانی خرید را به خاطر بسپارد و هیچ موردی را فراموش نکند.
- (۲) پانیز با استفاده از تکنیک‌های تصویرسازی ذهنی، تلاش می‌کند بهترین روش را برای یادگیری فرمول‌های پیچیده فیزیک پیدا کند.
- (۳) نگین در به یاد آوردن نام دوستان قدیمی‌اش مشکل دارد، اما در تشخیص چهره آنها بسیار دقیق است.
- (۴) آرش می‌تواند در یک لحظه، ترتیب ده عدد تصادفی را که برایش خوانده می‌شود، به درستی تکرار کند.

۱۰۰- هر دو عبارت کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) تغییرات نوجوان در خصوص طرز فکر، عقاید و نحوه ارتباط وی با دیگران مربوط به رشد اجتماعی او می‌شود. — بیشترین تحول در زمینه رشد اخلاقی، مربوط به دوره نوجوانی است.
- (۲) جمله «من آدم دینداری هستم» به رشد درک اخلاقی مربوط می‌شود. — برای انجام یک عمل اخلاقی همچون صداقت داشتن، ابتدا باید شناخت به عمل منتهی شود سپس به عقاید و ارزش‌های فرد تبدیل گردد.
- (۳) برخی افراد دارای خود آرمانی نیستند. — گرایش نوجوان به ارتباط با همسالان به معنی بی‌علاقگی وی به ارتباط با خانواده است.
- (۴) هویت شامل ویژگی‌های شناختی و هیجانی می‌شود. — میانسالی یک پل برای شکل‌گیری هویت بین دوره جوانی و پیری است.

عربی، زبان قرآن (۲)

مواعظ قیمه / صناعة التلميع في

الأدب الفارسي

درس ۱ تا پایان قواعد درس ۲

صفحة ۱ تا ۲۵

پاسخ گویی به سؤالهای این درس اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می کنید، می توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ أَوْ الْمَفْهُومِ: (۱۰۱ - ۱۰۵)

۱۰۱- «كُنَّا نُجَادِلُ الْمُشْرِكِينَ بِأَلَّتِي هِيَ أَحْسَنُ وَ اللَّهُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ يَصِلُونَ عَنْ سَبِيلِهِ.»:

نهانی

- (۱) با مشرکان به بهترین روش گفت و گو می کنیم و خداوند داناتر است به کسانی که از راهش گمراه می شوند.
- (۲) با مشرکان به روشی که نیکوتر است گفت و گو می کردیم و خداوند آگاه است به آنانی که از راه او گم می شوند.
- (۳) با مشرکان به روشی که نیکوتر است بحث می کردیم و خداوند داناتر است به کسانی که از راه او گمراه می شوند.
- (۴) با مشرکان به روشی که نیکو است بحث می کنیم و خداوند دانا است به آنانی که راه او را گم می کنند.

۱۰۲- «لَا يَعْلَمُ أَكْثَرُ النَّاسِ أَنَّ عَيْنَ الْحَيَاةِ قَدْ تَفْتَشُ فِي الظُّلُمَاتِ!»:

- (۱) بیشتر مردم نمی دانند که چشمه زندگی گاهی در تاریکی ها جستجو می شود!
- (۲) مردم بیشترشان نمی دانند که باید چشمه زندگی را در تاریکی جستجو کنند!
- (۳) گاهی چشمه زندگی در تاریکی ها جستجو می شود ولی بیشتر مردم آن را نمی دانند!
- (۴) بیشتر مردم نمی دانند که چشمه زندگی گاهی اوقات در تاریکی قابل جستجو نمی باشد!

۱۰۳- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

نهانی

(۱) خَيْرٌ مِنَ الْخَيْرِ فَاعِلُهُ، وَ أَجْمَلُ مِنَ الْقَوْلِ الْجَمِيلِ قَائِلُهُ.: بهتر از خوبی انجام دهنده اش است و زیباتر از سخن زیبا شنونده اش است!

- (۲) هَلْ يُوجَدُ شَيْءٌ أَثْقَلُ مِنَ الْخُلُقِ الْحَسَنِ فِي الْمِيزَانِ؟: آیا در ترازوی (اعمال) چیزی سنگین تر از اخلاق نیک یافت می شود؟!
- (۳) عِنْدَ الْفَضَلَاءِ السُّكُوتُ أَبْلَغُ مِنَ الْكَلَامِ دَائِمًا: سکوت طولانی نزد افراد فاضل شیواترین سخن است!
- (۴) أَعْطَيْنِي بَعْدَ التَّخْفِيفِ مِئَتَيْنِ وَ عِشْرِينَ أَلْفًا: بعد از تخفیف، صد و پنجاه هزار تومان به من بده!

۱۰۴- «بِهَيْرِ بْنِ بَرَادِرٍ شَمَا كَسَى كَهْ عَيْبِهَايَ شَمَا رَا بَهْ شَمَا هَدِيَهْ دَاد.»:

- (۱) أَحَبَّ إِخْوَتَكَ مَنْ أَهْدَى عَيْبَكَ لِنَفْسِكَ! (۲) خَيْرُ الْإِخْوَانِ مَنْ يُهْدِي عَيْبَكُمْ إِلَيْنَا!
- (۳) أَحْسَنُ الْإِخْوَانِ مَنْ يُهْدِي إِلَيْكُمْ عَيْبَكُمْ! (۴) خَيْرُ إِخْوَانِكُمْ مَنْ أَهْدَى إِلَيْكُمْ عَيْبَكُمْ!

۱۰۵- عَيْنِ الْخَطَا فِي الْمَفْهُوم:

- (۱) «سَلِ الْمَصَانِعَ رَكْباً تَهِيْمُ فِي الْقَلَوَاتِ»: لَا يَعْرِفُ قِيَمَةَ شَيْءٍ إِلَّا مَنْ يُصَابُ بِالشَّدَائِدِ!
- (۲) «خَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا»: اندازه نگه‌دار که اندازه نکوست / هم لایق دشمن است و هم لایق دوست
- (۳) «أَحَبُّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ»: خَيْرُ النَّاسِ مَنْ يَنْفَعُ النَّاسَ!
- (۴) «شَرُّ النَّاسِ ذُو الْوَجْهَيْنِ»: يَمْنَعُنَا عَنِ الْغِيْبَةِ وَ التَّجَسُّسِ!

۱۰۶- «كَمْ سَعُرَ هَذِهِ الْفَسَاتِينُ؟» عَيْنِ الْجَوَابِ غَيْرِ الْمُنَاسِبِ:

- (۱) بَعْدَ التَّخْفِيفِ خَمْسَةً وَ تَسْعُونَ تَوْمَاناً!
- (۲) تَقْضَى، الْأَحْمَرُ مِنْهَا أَرْخَصُ جَدّاً!
- (۳) سَيِّدَتِي، يَخْتَلِفُ السَّعَرُ حَسَبَ النُّوعِيَّاتِ!
- (۴) أَنْظِرِي، اللَّوْنُ الْأَبْيَضُ جَمِيْلٌ جَدّاً!

۱۰۷- عَيْنِ مَا فِيهِ اسْمُ الْمَكَانِ وَ اسْمُ التَّفْضِيلِ مَعاً:

- (۱) بِيوْتُ هَذِهِ الْمَنْطِقَةِ أَجْمَلُ مِنْ سَائِرِ مَنَاطِقِ الْبِلَادِ!
- (۲) هَذَا الشَّاعِرِ أَنْشَدَ قَصِيْدَةً أُخْرَى فِي بَدَايَةِ الْمَرَّاسِيْمِ!
- (۳) سَنَذْهَبُ أُسْبُوعاً آخَرَ إِلَى قَرْيَةٍ جَمِيْلَةٍ إِنْ شَاءَ اللَّهُ!
- (۴) يَعْْمَلُ أَبِي فِي مَطْبَعَةٍ يُطْبَعُ فِيهَا شَهْرِيّاً أَكْثَرَ مِنْ مِئَةِ كِتَابٍ!

۱۰۸- عَيْنِ الْجَوَابِ الَّذِي مَا جَاءَ فِيهِ اسْمُ التَّفْضِيلِ:

- (۱) عداوة العاقل خيرٌ من صداقة الجاهل.
- (۲) أَكْرَمُ النَّاسِ الرَّجُلُ الْعَالِمُ كَثِيراً.
- (۳) يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، إِرْحَمِ الْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.
- (۴) هَؤُلَاءِ أَفَاضِلُنَا فِي هَذِهِ الْقَرْيَةِ.

۱۰۹- عَيْنِ اسْمِ الْمَفْعُولِ مَرْفُوعاً:

- (۱) قَدْ أَنْشَدَ لِسَانَ الْغَيْبِ أَبْيَاتاً مَمْزُوجَةً بِالْعَرَبِيَّةِ!
- (۲) إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَاضِعَ!
- (۳) مَنْ جَرَّبَ الْمُجَرَّبَ حَلَّتْ بِهِ النَّدَامَةُ!
- (۴) لَكثِيرٌ مِنَ الشَّعْرَاءِ الْإِيرَانِيِّينَ مَلْمَعَاتِ!

۱۱۰- عَيْنِ اسْمِ الْفَاعِلِ مِنَ الْمَزِيدِ الثَّلَاثِي بِزِيَادَةِ حَرْفٍ وَاحِدٍ:

- (۱) جَلَسَ الْمُتَقَرِّجُونَ عَلَى الْكَرَاسِيِّ فِي الْقَاعَةِ.
- (۲) لَا يُحِبُّ النَّاسُ الْمُتَكَبِّرِينَ وَ لَا يَحْتَرِّمُونَهُمْ أَبَداً!
- (۳) يَا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ، لَا تُجَالِسُوا مَعَ الْكَذَّابِينَ فِي حَيَاتِكُمْ!
- (۴) هَؤُلَاءِ الْعَمَّالُ مُسْتَخْرِجُو الْمَاءِ مِنْ مِيَاهِ الْقَرْيَةِ!

فلسفه (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

چیستی فلسفه / ریشه و
شاخه‌های فلسفه / فلسفه و
زندگی / آغاز تاریخی فلسفه
صفحه ۱ تا ۳۵

۱۱۱- به ترتیب، کدام گزینه، پاسخ صحیح پرسش‌های زیر می‌باشد؟

تأیید

- واسطه رسیدن انسان از مجهولات به معلومات چیست؟

- فطرت ثانی با چه نوع تفکری محقق می‌شود؟

(۱) طرح سؤال - تفکر فلسفی

(۲) تفکر - تفکر غیرفلسفی

(۳) طرح سؤال - تفکر غیرفلسفی

(۴) تفکر - تفکر فلسفی

۱۱۲- کدام یک از موضوعات زیر، در فلسفه بررسی نمی‌شود؟

تأیید

(۱) اهمیت حفظ زمین

(۲) هستی و موجودیت موجودات

(۳) ثابت‌بودن و یا نبودن هستی

(۴) هستی و چیستی موجودات اطراف ما

۱۱۳- رابطه فلسفه فیزیک با علومی مانند زیست‌شناسی، معرفت‌شناسی، جامعه‌شناسی و ریاضیات به ترتیب در کدام گزینه به صورت صحیح ذکر شده است؟

(۱) موضوع متفاوت و روش همانند - موضوع و روش متفاوت - موضوع همانند و روش متفاوت - موضوع و روش همانند

(۲) موضوع متفاوت - موضوع و روش همانند - موضوع متفاوت و روش همانند - موضوع و روش متفاوت

(۳) موضوع و روش همانند - موضوع و روش متفاوت - موضوع و روش همانند - موضوع و روش همانند

(۴) موضوع و روش متفاوت - موضوع متفاوت و روش همانند - موضوع و روش متفاوت - موضوع متفاوت و روش همانند

۱۱۴- ریشه و شاخه‌های فلسفه در ارتباط با علوم مختلف ...

(۱) به همدیگر شباهت دارند و هر دو به صورت مستقیم با علوم مختلف ارتباط دارند.

(۲) به همدیگر شباهت دارند و هر دو به صورت غیرمستقیم با علوم مختلف ارتباط دارند.

(۳) با هم تفاوت دارند و اولی به صورت مستقیم و دومی به صورت غیرمستقیم با علوم مختلف ارتباط دارند.

(۴) با هم تفاوت دارند و اولی به صورت غیرمستقیم و دومی به صورت مستقیم با علوم مختلف ارتباط دارند.

۱۱۵- در تمثیل غار افلاطون «وضعیت زندانی در بند» و «غار تاریک» به ترتیب نماد ... و ... می‌باشند و نتیجه تحمل درد و خو گرفتن چشم زندانی

تأیید

آزادشده به روشنایی، چیست؟

(۱) ماندن در تاریکی - عالم محسوسات - پناه‌بردن به سایه‌ها و استوارشدن عقیده‌اش نسبت به آن‌ها

(۲) عدم درک حقیقت - جهان مادی - پی‌بردن به غیرواقعی بودن تصاویر دیوار غار

(۳) ماندن در تاریکی - عالم معقولات - پی‌بردن به غیرواقعی بودن تصاویر دیوار غار

(۴) عدم درک حقیقت - جهان هستی - پناه‌بردن به سایه‌ها و استوارشدن عقیده‌اش نسبت به آن‌ها

۱۱۶- کدام گزینه درباره «استقلال در اندیشه» درست است؟

(۱) فقط برای فیلسوف اتفاق می‌افتد.

(۲) کسی که دارای این ویژگی است، سخن هیچ‌کس را نمی‌پذیرد.

(۳) برای رسیدن به آن باید درباره همه باورها اندیشه کرد.

(۴) عواملی که می‌توانند آن را تحت‌الشعاع قرار دهند، ممکن است مربوط به خود فرد باشند.

۱۱۷- اندیشه‌های «امکان جمع امور متضاد» و «تأکید بر نقش عقل در درک باطن جهان»، به ترتیب، به کدام فیلسوف مربوط می‌شود؟

(۱) پارمنیدس - هراکلیتوس

(۲) هراکلیتوس - پارمنیدس

(۳) پارمنیدس - پارمنیدس

(۴) هراکلیتوس - هراکلیتوس

۱۱۸- تفسیر جهان با روش عقلانی در کجا رایج شد؟

(۱) در هر تمدنی که تاکنون شکل گرفته است؛ زیرا در هر تمدنی انسان‌هایی می‌زیسته‌اند که به سؤالات بنیادی می‌اندیشیدند.

(۲) در یونان باستان، زیرا نخستین مجموعه‌ها یا قطعه‌هایی که به زبان فلسفی نگاشته شده یا جنبه فلسفی در آنها غلبه داشته، از آنجا به یادگار مانده است.

(۳) در ایران باستان، زیرا آثاری مانند گاتاها که حکایت از تفکر در مسائل بنیادی هستی داشته، از آنجا باقی مانده است.

(۴) در هند، زیرا اوپانیساده‌ها که شامل تفکر در مسائل اساسی است، از آنجا به یادگار مانده است.

۱۱۹- کدام مطلب درباره فیلسوفان متقدم یونان باستان نادرست است؟

(۱) پارمنیدس از یک واقعیت جاودان، فناپذیر و ثابت صحبت می‌کرد.

(۲) از نوشته‌های فلاسفه بعدی درباره تالس متوجه می‌شویم که او آب را پایه و اساس همه چیزها می‌دانست.

(۳) با تأمل در سخنان پیروان ارسطو درمی‌یابیم که فیثاغوریان، اعداد و اصول آن را همان عناصر اولیه موجودات می‌دانستند.

(۴) شهرت هراکلیتوس در فلسفه به‌خاطر نظریه‌های «وحدت اعداد» و «تغییر دائمی جهان» است.

۱۲۰- کدام دیدگاه زیر به عقاید فیلسوفی که فلسفه خود را به‌صورت شعر عرضه می‌کرد، نزدیک‌تر است؟

(۱) عنصر اولیه موجودات و ذرات و اشیای جهان از آنجایی که نهایتاً به آب ختم می‌شوند و آب به سایر حالت‌ها تغییر شکل می‌دهد، آب است.

(۲) لایه سطحی و ظاهری جهان با حواس درک می‌شود که فقط شامل امور متغیّر است و حس به حقیقت هستی دسترسی ندارد.

(۳) هستی چیزی جز اعداد و عنصر اولیه آنها نیست و رمز و راز هستی جز اعداد نیست.

(۴) جمع امور متضاد، جهان را می‌سازد و گریزی از ستیز و تضاد نیست.

علوم و معارف اسلامی

آزمون ۳ مرمه ۱۴۰۵

بنیاد علمی آموزش قلمچی (وقف مام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی ۶۴۶۳-۰۲۱ داخلی ۱۱۶۵

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزش قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

عربي، زبان قرآن (۲)

پاسخ گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

من الاشعار المنسوبة إلى الامام علي
(ع) / من كلام أمير المؤمنين في فضل
القرآن / الشجاعة في الحق / الكذب

درس‌های ۱ تا ۴
صفحه‌های ۱ تا ۵۴

عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجَمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ أَوْ الْمَفْهُومِ: (۱۲۱ - ۱۲۵)

۱۲۱- «كُنَّا نُجَادِلُ الْمُشْرِكِينَ بِأَلَّتِي هِيَ أَحْسَنُ وَ اللَّهُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ يَصِلُونَ عَنْ سَبِيلِهِ.»:

نهایی

- (۱) با مشرکان به بهترین روش گفت‌وگو می‌کنیم و خداوند داناتر است به کسانی که از راهش گمراه می‌شوند.
- (۲) با مشرکان به روشی که نیکوتر است گفت‌وگو می‌کردیم و خداوند آگاه است به آنانی که از راه او گم می‌شوند.
- (۳) با مشرکان به روشی که نیکوتر است بحث می‌کردیم و خداوند داناتر است به کسانی که از راه او گمراه می‌شوند.
- (۴) با مشرکان به روشی که نیکو است بحث می‌کنیم و خداوند دانا است به آنانی که راه او را گم می‌کنند.

۱۲۲- «لَا يَعْلَمُ أَكْثَرُ النَّاسِ أَنَّ عَيْنَ الْحَيَاةِ قَدْ تَفْتَشُ فِي الظُّلُمَاتِ!»:

- (۱) بیشتر مردم نمی‌دانند که چشمه زندگی گاهی در تاریکی‌ها جستجو می‌شود!
- (۲) مردم بیشترشان نمی‌دانند که باید چشمه زندگی را در تاریکی جستجو کنند!
- (۳) گاهی چشمه زندگی در تاریکی‌ها جستجو می‌شود ولی بیشتر مردم آن را نمی‌دانند!
- (۴) بیشتر مردم نمی‌دانند که چشمه زندگی گاهی اوقات در تاریکی قابل جستجو نمی‌باشد!

۱۲۳- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

نهایی

- (۱) خَيْرٌ مِنَ الْخَيْرِ فَاعِلُهُ، وَ أَجْمَلُ مِنَ الْقَوْلِ الْجَمِيلِ قَائِلُهُ.: بهتر از خوبی انجام‌دهنده‌اش است و زیباتر از سخن زیبا شنونده‌اش است!

- (۲) هَلْ يُوجَدُ شَيْءٌ أَثْقَلُ مِنَ الْخُلُقِ الْحَسَنِ فِي الْمِيزَانِ؟: آیا در ترازوی (اعمال) چیزی سنگین‌تر از اخلاق نیک یافت می‌شود؟!
- (۳) عِنْدَ الْفَضَلَاءِ السُّكُوتُ أَبْلَغُ مِنَ الْكَلَامِ دَائِمًا: سکوت طولانی نزد افراد فاضل شیواترین سخن است!
- (۴) أَعْطَيْنِي بَعْدَ التَّخْفِيفِ مِئَتَيْنِ وَ عِشْرِينَ أَلْفًا: بعد از تخفیف، صد و پنجاه هزار تومان به من بده!

۱۲۴- «بِهَيْرِ بْنِ بَرَادٍ شَمَا كَيْسِي عَيْبُهَا شَمَا رَا بِه شَمَا هَدِيه دَاد.»:

- (۱) أَحَبَّ إِخْوَتَكَ مَنْ أَهْدَى عَيْبَكَ لِنَفْسِكَ!
- (۲) خَيْرُ الْإِخْوَانِ مَنْ يُهْدِي عَيْبَكُمْ إِلَيْنَا!
- (۳) أَحْسَنُ الْإِخْوَانِ مَنْ يُهْدِي إِلَيْكُمْ عَيْبَكُمْ!
- (۴) خَيْرُ إِخْوَانِكُمْ مَنْ أَهْدَى إِلَيْكُمْ عَيْبَكُمْ!

۱۲۵- عَيْنِ الْخَطَأِ فِي الْمَفْهُومِ:

- (۱) «سَلِ الْمَصَانِعَ رَكْباً تَهَيِّمُ فِي الْقُلُوبِ»: لَا يَعْرِفُ قِيَمَةَ شَيْءٍ إِلَّا مَنْ يُصَابُ بِالشَّدَائِدِ!
- (۲) «خَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا»: اندازه نگه‌دار که اندازه نکوست / هم لایق دشمن است و هم لایق دوست
- (۳) «أَحَبُّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ»: خَيْرُ النَّاسِ مَنْ يَنْفَعُ النَّاسَ!
- (۴) «شَرُّ النَّاسِ ذُو الْوَجْهَيْنِ»: يَمْنَعُنَا عَنِ الْغِيْبَةِ وَ التَّجَسُّسِ!

۱۲۶- «كَمْ سَعَرُ هَذِهِ الْفَسَاتِينِ؟» عَيْنِ الْجَوَابِ غَيْرِ الْمُنَاسِبِ:

- (۱) بَعْدَ التَّخْفِيزِ خَمْسَةٌ وَ تَسْعُونَ تَوْمَانًا!
- (۲) تَقْضَلِي، الْأَحْمَرُ مِنْهَا أَرْخَصُ جَدًّا!
- (۳) سَيِّدَتِي، يَخْتَلِفُ السَّعَرُ حَسَبَ النُّوعِيَّاتِ!
- (۴) أَنْظِرِي، اللَّوْنُ الْأَبْيَضُ جَمِيلٌ جَدًّا!

۱۲۷- عَيْنِ مَا فِيهِ اسْمُ الْمَكَانِ وَ اسْمُ التَّفْضِيلِ مَعًا:

- (۱) بِيُوتُ هَذِهِ الْمَنْطِقَةِ أَجْمَلُ مِنْ سَائِرِ مَنَاطِقِ الْبِلَادِ!
- (۲) هَذَا الشَّاعِرِ أَنْشَدَ قَصِيدَةَ أُخْرَى فِي بَدَايَةِ الْمَرَّاسِيمِ!
- (۳) سَنَذْهَبُ أُسْبُوعًا آخَرَ إِلَى قَرْيَةٍ جَمِيلَةٍ إِنْ شَاءَ اللَّهُ!
- (۴) يَعْمَلُ أَبِي فِي مَطْبَعَةٍ يُطْبَعُ فِيهَا شَهْرِيًّا أَكْثَرَ مِنْ مِئَةِ كِتَابٍ!

۱۲۸- عَيْنِ اسْمًا عَلَامَةً رَفَعَهُ «أَلْفٌ»:

نهایی

- (۱) لِلْإِجْتِنَابِ مِنَ الْعَادَاةِ نَصَحَنَا الْأَبُ بِالْحَدِيثِ الشَّرِيفِ: «مَنْ زَرَعَ الْغُدُونَ حَصَدَ الْخُسْرَانَ»!
- (۲) اشْتَرَيْتُ سِرَاوِيلَ بِالْأَوَانِ مُخْتَلَفَةً مِنْ مَتَجَرِّ زَمِيلِي لِأَنَّ قِيَمَتَهَا كَانَتْ رَخِيصَةً جَدًّا!
- (۳) يَجْذِبُ الْأَثَرَانِ التَّارِيخِيَّانِ فِي مُحَافَظَةِ كَرْمَانشَاهِ كَثِيرًا مِنَ السُّيَاحِ إِلَى هُنَاكَ!
- (۴) الْغُرَبَانِ تَسْتَفِيدُ مِنَ الْأَصْوَاتِ لِتَحْذِيرِ حَيَوَانَاتِ الْغَابَةِ لِتَبْتَعِدَ عَنِ مَنَاطِقِ الْخَطَرِ!

۱۲۹- عَيْنِ اسْمِ الْمَفْعُولِ مَرْفُوعًا:

- (۱) قَدْ أَنْشَدَ لِسَانَ الْغَيْبِ أَبْيَاتًا مَمْزُوجَةً بِالْعَرَبِيَّةِ!
- (۲) إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَاضِعَ!
- (۳) مَنْ جَرَّبَ الْمُجَرَّبَ حَلَّتْ بِهِ النَّدَامَةُ!
- (۴) لَكَثِيرٍ مِنَ الشُّعْرَاءِ الْإِيرَانِيِّينَ مَلَمَّعَاتٍ!

۱۳۰- عَيْنِ مَا فِيهِ الْمَمْنُوعُ مِنَ الصَّرْفِ أَكْثَرُ:

- (۱) ﴿وَ اذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ﴾ (۲) هُنَاكَ فِي مَسَاجِدِ طَهْرَانَ مَكَاتِبُ وَ هِيَ أَحْسَنُ فِي نَوْعِهَا!
- (۳) كَتَبْتُ زَيْنَبَ مَقَالَةً عِلْمِيَّةً حَوْلَ تَارِيخِ مَدِينَةِ أَصْفَهَانَ. (۴) ﴿وَ زَيْنَا السَّمَاءِ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحٍ﴾

ریاضی و آمار (۱)

۱- گزینه «۴»

(سعید رازورز)

چون دو جواب معادله معکوس یکدیگر هستند، باید حاصل ضربشان برابر یک باشد لذا جواب‌های معادله درجه دوم معکوس هم هستند و حاصل ضربشان برابر یک است.

$$x^2 + kx + k + 1 = 1 \Rightarrow x^2 + kx + k + 1 - 1 = 0$$

$$\Rightarrow x^2 + kx + k = 0$$

$$\left. \begin{matrix} a=1 & p=1 \\ b=k & p=\frac{c}{a} \\ c=k \end{matrix} \right\} \Rightarrow \frac{c}{a} = 1 \Rightarrow \frac{k}{1} = 1 \Rightarrow k = 1$$

اما به ازای $k=1$ معادله به صورت $x^2 + x + 1 = 0$ و $\Delta = 1 - 4 = -3$ است و معادله جواب ندارد. در نتیجه جواب درست گزینه «۴» است.

(حل معادله درجه ۲ و کاربرد آن، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

۲- گزینه «۱»

(سعید رازورز)

ابتدا عبارت $\frac{4x^2 - (x+2)^2}{3x+2}$ را ساده می‌کنیم:

$$\begin{aligned} \frac{4x^2 - (x+2)^2}{3x+2} &= \frac{(2x)^2 - (x+2)^2}{3x+2} = \frac{(2x - (x+2))(2x + (x+2))}{3x+2} \\ &= \frac{(2x - x - 2)(2x + x + 2)}{3x+2} = \frac{(x-2)(3x+2)}{3x+2} = x-2 \end{aligned}$$

$x-2$ را جایگذاری می‌کنیم:

$$x-2 - \frac{3}{x} = 0 \xrightarrow[\text{می‌کنیم}]{\text{در } x \text{ ضرب}} x \times (x-2 - \frac{3}{x}) = 0 \Rightarrow x^2 - 2x - 3 = 0$$

$$\Rightarrow (x-3)(x+1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x-3=0 \rightarrow x=3 \\ x+1=0 \rightarrow -1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow (3)^3 + (-1)^3 = 27 - 1 = 26$$

(معادله‌های شامل عبارت‌های گویا، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

۳- گزینه «۳»

(پیمان طیار)

چون در سؤال گفته شده f تابع است، پس در زوج مرتب‌هایی که عضوهای اول مساوی داشته باشند عضوهای دوم نیز باید مساوی باشد.

$$a^2 + 1 = 5 \Rightarrow a^2 = 4 \Rightarrow a = \pm 2$$

با توجه به سؤال فقط $a=2$ قابل قبول است تا بتوانیم b را به دست آوریم. چرا که اگر $a=-2$ را بپذیریم دو خروجی متفاوت خواهد داشت، بنابراین:

$$b+1=1 \Rightarrow b=0$$

$$\Rightarrow a+b=2$$

(مفهوم تابع، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۹)

۴- گزینه «۳»

(عباس هالکی)

از آنجا که B یک عضو دارد، بنابراین $f(-1) = f(2)$ پس:

$$f(-1) = 2 \times (-1)^2 + k(-1) = -k + 2$$

$$f(2) = 2 \times (2)^2 + 2k = 2k + 8$$

$$\Rightarrow 2k + 8 = 2 - k \Rightarrow 6 = -3k \Rightarrow k = -2$$

بنابراین ضابطه تابع برابر $f(x) = 2x^2 - 2x$ است، پس:

$$f(-1) = 2(-1)^2 - 2(-1) = 4$$

(ضابطه پیری تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

۵- گزینه «۲»

(علی حسینی نوه)

از آنجایی که رابطه بین دمای سنگ‌ها بر حسب عمق، رابطه‌ای خطی است پس ضابطه این تابع را می‌توانیم بنویسیم:

$(2, 60)$ و $(5, 125)$

$$y = mx + h \rightarrow m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} \rightarrow m = \frac{125 - 60}{5 - 2} = \frac{65}{3} = 21\frac{2}{3}$$

$$y = 21\frac{2}{3}x + h \xrightarrow{(2, 60)} 60 = 21\frac{2}{3}(2) + h \rightarrow 60 = 43\frac{1}{3} + h \rightarrow h = 16\frac{2}{3}$$

$$\Rightarrow y = 21\frac{2}{3}x + 16\frac{2}{3}$$

در نهایت برای اینکه مشخص کنیم در چه عمقی دمای سنگ‌ها به $172/5$ درجه سانتی‌گراد می‌رسد باید در ضابطه جای y ، عدد $172/5$ را بگذاریم و از حل معادله، x را به دست بیاوریم.

$$172/5 = 21\frac{2}{3}x + 16\frac{2}{3} \xrightarrow{-16\frac{2}{3}} 16\frac{2}{3} = 21\frac{2}{3}x \xrightarrow{\div 21\frac{2}{3}} x = 6/5$$

(نمودار تابع قطعی، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲)

۶- گزینه «۳»

(رضا قان‌بابایی)

تابع درجه دوم $y = ax^2 + bx + c$ در رأس خود بیشترین مقدار را دارد، یعنی $a < 0$ بنابراین در خط $y = ax - a + 2$ شیب منفی خواهد بود.

بررسی عرض از مبدأ: در خط $y = ax - a + 2$ عرض از مبدأ برابر $-a + 2$ می‌باشد و چون $a < 0$ می‌باشد، بنابراین $-a + 2$ عددی مثبت است.

بررسی محل برخورد با محور x ، $(y=0)$

$$0 = ax - a + 2 \Rightarrow ax = a - 2$$

$$a = \frac{a-2}{a} = 1 - \frac{2}{a}$$

چون $a < 0$ می‌باشد، بنابراین $1 - \frac{2}{a}$ عددی مثبت است.

$$\sigma^2 = \frac{(\delta-8)^2 + (\delta-8)^2 + (10-8)^2 + (10-8)^2 + (10-8)^2}{5}$$

$$\sigma^2 = \frac{9+9+4+4+4}{5} = \frac{30}{5} = 6$$

$$\sigma = \sqrt{6}$$

$$\frac{\sigma^2}{\sigma} = \frac{6}{\sqrt{6}} \times \frac{\sqrt{6}}{\sqrt{6}} = \frac{6\sqrt{6}}{6} = \sqrt{6}$$

(معیارهای پراکندگی، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۸)

(پیمان طیار)

۹- گزینه «۳»

وجود میانه سمت چپ جعبه نشان می‌دهد که داده‌ها بین Q_1 و Q_2 نسبت به داده‌های بین Q_2 و Q_3 به هم نزدیک‌ترند و از پراکندگی کمتری برخوردار هستند.

(نمودارهای یک متغیره، صفحه‌های ۱۰۶ و ۱۰۸)

(رضا خان بابایی)

۱۰- گزینه «۲»

$$\frac{\text{متغیر سوم A}}{\text{متغیر سوم B}} = \left(\frac{r_A}{r_B}\right)^2 \Rightarrow \frac{48}{108} = \left(\frac{r_A}{r_B}\right)^2$$

$$\frac{r_A}{r_B} = \sqrt{\frac{48}{108}} = \sqrt{\frac{4}{9}} = \frac{2}{3}$$

$$r_A = \frac{2}{3} r_B$$

$$r_B - r_A = 4$$

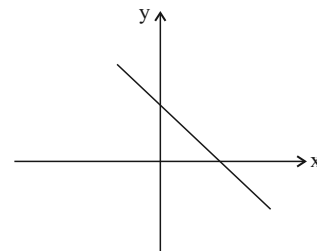
$$r_B - \frac{2}{3} r_B = 4 \Rightarrow \frac{1}{3} r_B = 4 \Rightarrow r_B = 12$$

$$r_A = \frac{2}{3} r_B \Rightarrow r_A = \frac{2}{3} \times 12 = 8$$

$$r_A + r_B = 8 + 12 = 20$$

(نمودارهای پهن متغیره، صفحه‌های ۱۱۰ تا ۱۱۲)

بنابراین شیب منفی و عرض از مبدأ و محل برخورد با محور x ها هر دو مثبت هستند و از ناحیه سوم عبور نمی‌کند.

(ترکیبی، صفحه‌های ۵۶ تا ۷۰)

(سعید رازوری)

۷- گزینه «۲»

تشریح موارد:

مورد «الف»: به مطالعه نحوه گردآوری، سازماندهی، تحلیل و تفسیر داده‌ها برای استخراج اطلاعات و تصمیم‌گیری آمار گفته می‌شود.

مورد «ب»: حتی یک روش آماری مناسب، نمی‌تواند دقیق‌تر یا صحیح‌تر از داده‌ها و حقایق اصلی باشد.

مورد «ج»: یکی از محدودیت‌های دادگان‌ها این است که همیشه اطلاعات ثبتی در اختیار نیست.

مورد «د»: عدد آماره می‌تواند بزرگتر یا کوچکتر یا مساوی عدد پارامتر باشد. پس درست نیست.

لذا موارد «الف و ج» صحیح هستند.

(گردآوری داده‌ها، صفحه‌های ۷۲ تا ۸۳)

(مینم فشنوری)

۸- گزینه «۱»

چون واریانس صفر است، پس داده‌ها برابرند و چون میانگین ۳ است، پس همه داده‌ها برابر ۳ است.

$$\text{داده‌های جدید} \rightarrow 5, 5, 10, 10, 10, 3, 3, 3, 3, 3$$

$$\Rightarrow \frac{5+5+10+10+10}{5} = 8 \text{ میانگین جدید}$$

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۱- گزینه ۲»

(اعظم نوری نیا)

«کلیله و دمنه» نخستین نمونه نثر فنی است.

(مبانی تحلیل متن، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۱۲- گزینه ۴»

(اعظم نوری نیا)

پس از برافتادن ساسانیان، طاهریان نخستین دولت اسلامی ایران بودند. ادبیات فارسی دری هم به مفهوم واقعی خود، تقریباً هم‌زمان با این دولت (طاهریان) پدید آمد.

(تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، ترکیبی)

۱۳- گزینه ۴»

(معمد نورانی)

تحول روحی و معنوی سنایی، آغازی برای دگرگونی عمیق در شعر فارسی گردید؛ آن چنان که به پیروی از وی بسیاری از شاعران به تصوف و عرفان روی آوردند.

(زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۱۴- گزینه ۲»

(مبین معمردی تراکمه)

تشبیه حسی به معنای تشبیه پدیده‌ای ملموس که با حواس پنج‌گانه حس می‌شود به پدیده ملموس دیگر است؛ به عبارتی مشابه و مشابهه، ملموس هستند. در این بیت، دشت به لوحی از زمرد و کتابی از سنگ مرمر تشبیه شده است.

(سبک فراساتی، صفحه ۶۳)

۱۵- گزینه ۳»

(مبین معمردی تراکمه)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «غزنوی و سلجوقی / سامانی / سامانی

گزینه ۲: سامانی / غزنوی سلجوقی / غزنوی و سلجوقی

گزینه ۴: «غزنوی و سلجوقی / سامانی / سامانی

(سبک فراساتی، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۱۶- گزینه ۳»

(علی صیدانلو)

تشریح ابیات:

بیت د: واژه‌آرایی روان (در هر دو مصراع به معنی رونده) - واج‌آرایی «آ»

بیت الف: جناس همسان «جهان» (مصراع اول جهنده، مصراع دوم دنیا)

بیت ب: موازنه دارد چون واژگان دو مصراع با هم سجع متوازن و متوازی دارند.

بیت ج: ترصیع دارد چون واژگان دو مصراع با هم سجع متوازی دارند.

(جناس و انواع آن، ترکیبی)

۱۷- گزینه ۴»

(علی صیدانلو)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه ۱: «بیت ترصیع دارد و همه واژگان دو مصراع سجع متوازی دارند - واژگان «این» و «کن» واژه‌آرایی دارند.

گزینه ۲: «دیده» جناس همسان دارد (۱. چشم، ۲. مشاهده کردن) - واج‌آرایی «د»

گزینه ۳: تکرار «من» - جناس همسان واژه «که» (۱. چه کسی، ۲. حرف ربط)

گزینه ۴: «در و بر»، «می‌خوانی و می‌رانی» جناس ناهمسان دارند. - بیت تشخیص ندارد.

(موازنه و ترصیع، ترکیبی)

۱۸- گزینه ۱»

(سعید جعفری)

گزینه ۱: «و» صامت: وطن / «و» مصوت: گوشه / «ی» صامت: خیمه / «ی» مصوت: ایمن

گزینه ۲: «و» صامت: - / «و» مصوت: شورانگیز / «ی» صامت: پای / «ی» مصوت: شیرین

گزینه ۳: «و» صامت: - / «و» مصوت: آهو / «ی» صامت: عین / «ی» مصوت: شیر

گزینه ۴: «و» صامت: وصف / «و» مصوت: او / «ی» صامت: - / «ی» مصوت: پیش (هماهنگی پاره‌های کلام، صفحه ۴۸)

۱۹- گزینه ۱»

(اعظم نوری نیا)

بیت این گزینه، ذوق‌افیتین نیست. «جباری و زاری» واژه‌های قافیه هستند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: واژه‌های قافیه: شنو، نو / حروف اصلی: نُ و (طبق قاعده ۲)

گزینه ۳: هوش، گوش، نوش: قافیه‌های درونی

گزینه ۴: خدای، ناخدای: واژه‌های قافیه / حرف اصلی قافیه: ا / حرف الحاقی: ی (چون قافیه، حرف الحاقی دارد، طبق تبصره ۱ است).

(قافیه، ترکیبی)

۲۰- گزینه ۲»

(معمردی دولت‌نواهی)

بیت ه: اشاره به طلب بخشندگی و لطف از خداوند دارد.

بیت الف: به سوز و گدازندگی عشق یا به عبارت دیگر هم درد و هم درمان بودن عشق اشاره دارد.

بیت د: این بیت، اقتادگی را ستایش و خودبینی را نکوهش می‌کند.

بیت ب: مفهوم این بیت اشاره دارد به این که گوشه‌نشینی موجب قرب و کمال است.

بیت ج: اشاره به بی‌وفایی دنیا دارد.

(مفهومی، ترکیبی)

علوم و فنون ادبی (۱) - آشنا

۲۱- گزینه «۱»

(کتاب زرد)

عبارت (الف) معرف «رودکی» عبارت (ب) معرف «کسایی مروزی»، عبارت (ج) معرف «فردوسی» و عبارت «د» معرف «شهید بلخی» است.
(تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه ۳۳)

۲۲- گزینه «۲»

(کتاب زرد)

بخارا در زمان سامانیان عمده‌ترین مرکز فرهنگی به شمار می‌آمد و بسیاری از دانشمندان ساکن در این شهر، آثار ارزنده‌ای به پارسی و عربی در قلمرو فرهنگ اسلامی پدید آوردند.
(تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۲۳- گزینه «۲»

(کتاب زرد)

تضاد: مدح و هجو / ترصیع ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تشبیه: چون آسمان / تضاد: زمین و آسمان

گزینه «۳»: موازنه دارد / جناس: گویم، جویم

گزینه «۴»: تلمیح: تلمیح به داستان منصور حلاج / مجاز: حرف مجاز از سخن
(جناس و انواع آن، ترکیبی)

۲۴- گزینه «۱»

(کتاب زرد)

تشبیه: خاک، چو زر شد / تناسب: ماه و خورشید و بحر و باد / سجع: نظر، زر، گهر
(سجع و انواع آن، ترکیبی)

۲۵- گزینه «۱»

(کتاب زرد)

بیت «ه»: دل داشتن باغ استعاره است. / بیت «د»: واژه‌های تار (یک رشته مو) و تار (تاریک) جناس همسان (تام) دارند. / بیت «ب»: تلمیح به داستان حضرت سلیمان / بیت «ج»: «تضاد: بیگانه و آشنا / بیت «الف»: تشبیه خاک به قفس، مرغ‌سان

(ترکیبی)

۲۶- گزینه «۲»

(کتاب زرد)

«فراز آیم» و «بیارایم» کلمات قافیه مطابق قاعده «۱» هستند.

«یم» حروف الحاقی و حرف مصوت بلند «ا» تنها حرف اصلی قافیه است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «شاعری» و «شمری» کلمات قافیه، «ر» و «ر» حروف قافیه مطابق قاعده «۲» هستند و چون قافیه دارای حرف الحاقی «ی» است اختلاف مصوت‌های کوتاه دو کلمه مشکلی ندارد.

گزینه «۳»: «قضا» و «رضا» کلمات قافیه، مصوت بلند «ا» حرف قافیه مطابق قاعده «۱»

گزینه «۴»: «چلیپا» و «پا» کلمات قافیه، مصوت بلند «ا» حرف قافیه مطابق قاعده «۱»

(قافیه، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۲۷- گزینه «۳»

(کتاب زرد)

تشریح قاعده و تبصره قافیه‌ها:

بیت «الف»: مصوت بلند «او» حرف اصلی است و قاعده قافیه ۱ است. (از تبصره‌ها استفاده نشده است.)

بیت «ب»: «مرهمی و همدی» واژه‌های قافیه هستند. مصوت بلند «ی» حرف الحاقی محسوب می‌شود (تبصره قافیه) و حروف اصلی قافیه -م است (قاعده ۲).

بیت «ج»: «سر و بر» واژه‌های قافیه هستند و حروف اصلی قافیه «ر» است (قاعده ۲) و از تبصره‌های قافیه استفاده نشده است.

بیت «د»: «های بیان حرکت (ه) در حکم حروف الحاقی است و حرف اصلی قافیه «ین» است (قاعده ۲) و تبصره مشهود است.

(قافیه، ترکیبی)

۲۸- گزینه «۴»

(کتاب زرد)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: (ادب آن: آذبان)

گزینه «۲»: (درآیی: ذرابی)

گزینه «۳»: (برآید: برآید) / (بتراز: بترز)

ب	ا	می	د	آن	ک	جا	یی
ه	م	خا	ک	ها	ی	شی	را
ق	د	می	ن	ها	د	با	شی
ز	ب	دی	د	گان	ب	رف	تم

(وزن شعر فارسی، صفحه ۶۸)

۲۹- گزینه «۲»

(کتاب زرد)

ابیات صورت سؤال را سعدی در ضمن حکایتی از «گلستان» آورده و منظور این است که اگر انسان بیشتر از دخل و درآمدش خرج کند، بالاخره روزی خواهد رسید که کفگیرش به ته دیگ بخورد. در گزینه «۲» هم شاعر شخصی را که در روز، چراغ را روشن می‌کند ابله می‌داند، چرا که روغن چراغش تمام شده و شبش تاریک خواهد شد.

(مفهوم، صفحه ۳۲)

۳۰- گزینه «۲»

(کتاب زرد)

منظور شاعر در بیت صورت سؤال این است که اگر زیبایی و سودمندی شخص (مانند غنچه و دانه) عیان و آشکار باشد، افرادی پیدا می‌شوند که از آن سوء استفاده کنند و او را به خاطر همین زیبایی و سودمندی، مال خود کنند. در بیت گزینه «۲» هم شاعر می‌گوید شخص خودآرا (کسی که مانند طاووس خودنمایی می‌کند)، به خاطر همین جلوه‌گری نهایتاً به فنا می‌رود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جسم که از بین می‌رود به اندازه غباری هم ارزش ندارد (غباری بیش نیست) و روح وقتی از بدن خارج می‌شود هم به اندازه بخار ارزش ندارد. (بخاری بیش نیست)

گزینه «۳»: شاعر انسان را به دانه‌ای تشبیه می‌کند و از این حیث که دانه با کاشتن دوباره می‌روید، مرگ انسان و در خاک رفتن او را هم مثل کاشتن دانه می‌داند و بنابراین، مرگ را مرحله‌ی نهایی زندگی انسان نمی‌داند.

گزینه «۴»: مرغان سحرخیز به خاطر این نغمه سر می‌دهند که به انسان خواب‌آلوده، اهمیت سحرخیزی و استفاده از صبحگاه را گوشزد کنند.

(مفهوم، صفحه ۷۸)

عربی، زبان قرآن (۱)

۳۱- گزینه «۳»

(مفسر رضا سوری)

«یتفکرون»: فکر می کنند (می اندیشند) / «لَبَّنَا»: پروردگارا / «خَلَقَ»: خلقت (آفرینش) / «مَا خَلَقْتَ»: نیافریدی (نیافریده‌ای) (می توان فعل ماضی ساده را به شکل ماضی نقلی هم معنی کرد)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «می اندیشیدند»: می اندیشند / «خداوند»: پروردگارا / «این آفرینش باطل نیست»: این را باطل نیافریدی.
گزینه «۲»: «در تفکرند»: تفکر می کنند / «این خلقت باطل نمی باشد»: این را باطل خلق نکردی.
گزینه «۴»: «در اندیشه اند»: می اندیشند / «این به بطلت خلقت نشد»: این را باطل خلق نکردی.

(ترجمه، صفحه ۱۵)

۳۲- گزینه «۳»

(مفسر رضا سوری)

«إِغْلَاق»: بستن / «حَفَلَةُ الْمَاءِ أَلْتَى...»: شیر آبی که / «هَمَامَهَا»: توجهش، اهمیتش / «المرافق العامة»: تأسیسات عمومی

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «بست»: بستن / «دانش آموزش»: آن دانش آموز / «اهمیت دادن»: اهمیت دادنش
گزینه «۲»: «اهمیت دادن»: اهمیت دادنش / «اموال عمومی»: تأسیسات عمومی / «دانش آموز»: آن دانش آموز
گزینه «۴»: «قطع کردن»: بستن / «باز شده بود»: باز بود / «نگهداری»: توجه، اهمیت

(ترجمه، صفحه ۱۸)

۳۳- گزینه «۳»

(مفسر رضا سوری)

(لـ + اسم یا ضمیر = دارد) / «استعمال»: کاربرد / «يُصْنَعُ»: ساخته می شود / «مبیدات الحشرات»: حشره کش ها / «السَّامِد»: کود / «المطاط»: پلاستیک، کائوچو

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «برای»: دارد / «استفاده»: کاربرد / «وجود دارد»: زائد / «فت کش»: حشره کش ها / «سم ها»: کود / «می سازند»: ساخته می شود
گزینه «۲»: «کاربردهای»: کاربرد / «سموم»: کود / «برخی»: زائد / «تولید می کنند»: ساخته می شود.
گزینه «۴»: «برای...»: دارد / «به کار گرفته می شود»: (زائد): ... دارد / «کودها»: کود

(ترجمه، صفحه ۹۵)

۳۴- گزینه «۱»

(رضا مهریزاده)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «تَفَرَّزَ»: ترشح می کند / «دموعاً»: اشک هایی / «الشَّقَاقَةَ»: شفاف
گزینه «۳»: «الحرباء»: آفتاب پرست
گزینه «۴»: «نَهَارٌ مُضِيٌّ»: روزی روشن (یک ترکیب وصفی است).
(ترجمه، صفحه های ۶۸ تا ۷۰)

۳۵- گزینه «۲»

(رضا مهریزاده)

«دَلَفِينَهَا»: «الذَّالَفِينُ» «هنگامی که»: «عندما، حِينَ» / «کوسه ماهی»: «سَمَكُ الْقِرْشِ» (رد گزینه های «۱» و «۴») / «می بینند»: تَرَى (برای جمع های غیر عاقل؛ اسم اشاره، فعل و ضمیر به صورت مفرد مؤنث به کار می روند). (رد گزینه های «۱» و «۴») / «به سرعت اطرافش»: «سُرْعَةً حَوْلَهُ» (رد سایر گزینه ها) / «جمع می شوند»: تَجْتَمِعُ (رد گزینه های «۳» و «۴») (تعریب، صفحه ۱۰۷)

۳۶- گزینه «۳»

(رضا مهریزاده)

عبارت گزینه «۳»، توضیح مناسب کلمه «الإقتراح»: پیشنهاد است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «دُم»: عضوی در پشت بدن حیوان است که بیشتر آن را برای دور کردن حشرات حرکت می دهد.
گزینه «۲»: «زرد آلو»: میوه ای است که مردم آن را به صورت خشک شده و خشک نشده (تازه) می خورند.
گزینه «۴»: «خورشید»: پاره آتش آن فروزان است، در آن روشنایی ای وجود دارد و در آن حرارتی پراکنده است.

(لغات، صفحه ۲۷)

۳۷- گزینه «۳»

(مفسر فرمان قفاریان)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «كَتَمَ» = «سَتَرَ» و هر دو به معنای (پنهان کرد) است.
گزینه «۲»: «فَرِحَ»: شاد) متضاد با «خَزِنَ»: غمگین است و «خُزن» به معنای «غم» است.
گزینه «۴»: «ضَوَّءٌ»: روشنایی) متضاد با «ظَلَامٌ»: تاریکی) است.
(لغات، صفحه ۷۶)

۳۸- گزینه «۲»

(مفسر فرمان قفاریان)

در جمله «من برای بار دوم آمدم»، دوم عدد ترتیبی است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «وَاحِدَةً»: عدد اصلی است
گزینه «۳»: «سِتَّةٌ عَشَرَ»: عدد اصلی است
گزینه «۴»: «عَشْرَةٌ» و «ثَلَاثَةٌ» و «ثَلَاثِينَ» عدد اصلی هستند.

(قواعد، صفحه ۲۲)

۳۹- گزینه ۲»

(مصحف قرآن فطاریان)

در گزینه «۱» «ما عَمَرْت»، در گزینه «۳» «صُنِعَ»، در گزینه «۴» «فُتِحَ» فعل مجهول است. «فُتِحَ» یک فعل متعدی است، اما در این جمله مفعولی ندارد، و همین می‌تواند نشانه‌ای برای مجهول بودن این فعل باشد) اما در گزینه «۲» «يُحْيِي» فعل معلوم است؛ چون دومین حرف اصلی آن (ی) علامت کسره دارد، نه فتحه

(قواعد، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

۴۰- گزینه ۱»

(امیرعلی فردرین)

در تمامی گزینه‌ها، نقش کلمات به درستی گفته شده است اما در گزینه «۱»، چون با فعل شروع شده است و فعل ما معلوم می‌باشد، عبارت (البومَةُ) فاعل است. حال اگر کلمه (البومَةُ) در اول جمله قرار داشت و جمله ما اسمیه بود، نقش آن مبتدا بود.

(قواعد، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

عربی، زبان قرآن (۱) - آشنا

۴۱- گزینه ۳»

(کتاب زرد)

«هذه أمتكم»: این امت شماست (رد گزینه‌ها «۱» و «۲») / «أمة واحدة»: امتی یگانه (رد گزینه‌های «۱» و «۲»؛ دقت کنید «أمة واحدة» خبر نیست، در حالی که در گزینه‌های «۱» و «۲» به صورت خبر ترجمه شده است.) / «أنا ربكم»: من پروردگارتان هستم / «فَاعْبُدُونِ» (= فَاعْبُدُونِي = فَعْبُدُوا + نون و قایه + ی) پس مرا پرستش کنید (رد گزینه «۴»؛ «فقط» اضافی و زائد است.)

(ترجمه، صفحه ۵۱)

۴۲- گزینه ۱»

(کتاب زرد)

«إن»: (ادات شرط) اگر (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «تقصّد»: (فعل شرط) قصد کنی (رد سایر گزینه‌ها) / «أن ترمي»: (مضارع التزامی) پرتاب کنی / «التفایات»: زبانه‌ها (رد گزینه «۴») / «مكان غير مناسب»: مکانی نامناسب / «فاعلم»: (جواب شرط) بدان (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «ضلیعت»: ضایع ساختی / «حقّ الناس»: حق مردم

(ترجمه، صفحه ۲۰)

۴۳- گزینه ۱»

(کتاب زرد)

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۲»: «يزدادُ استهلاكٌ...» به صورت «مصرف... افزایش می‌یابد» ترجمه می‌شود. («يزدادُ» فعل لازم و «استهلاكٌ» فاعل آن است.) «بسبب ذهاب» ترکیب اضافی است و به صورت «به دلیل رفتن» ترجمه می‌شود. «العطلات الأسبوعية» هم ترکیب وصفی به معنای «تعطیلات هفتگی» است.

ترجمه صحیح عبارت: مصرف بنزین به دلیل رفتن خانواده‌ها برای گذراندن تعطیلات هفتگی، افزایش می‌یابد!

گزینه «۳»: «تنتج» فعل مضارع مجهول است که نادرست ترجمه شده است. «من / إلی» هم به معنی «از / به» بوده و در ترجمه نادرست آمده است.

ترجمه صحیح عبارت: بعضی نورها از تبدیل انرژی شیمیایی به انرژی نوری تولید می‌شوند! گزینه «۴»: «أمواج» نکره و به معنی «موج‌هایی» است. «للتعرّف» هم مصدر از باب تفعل و به معنی «برای شناختن» صحیح است.

ترجمه صحیح عبارت: دلفین‌ها امواجی صوتی را برای شناختن محلّ اجسام به کار می‌برند!

(ترجمه، ترکیبی)

۴۴- گزینه ۱»

(کتاب زرد)

«دانشمندان»: العلماء (رد گزینه «۲») / «از شناختن راز آن پدیده عجیب»: من معرفة سرّ تلك الظاهرة العجيبة (رد سایر گزینه‌ها) / «تا امید شدند (ماضی ساده): يَسَّ (رد گزینه‌های «۳» و «۴»؛ دقت کنید که «يَسَّ» فعل ماضی است و به خاطر فاعل آن (العلماء) که جمع است، به صورت جمع ترجمه شده است.)

(تعریف، صفحه ۳۴)

۴۵- گزینه ۲»

(کتاب زرد)

ترجمه عبارت صورت سؤال: «مردم خواب‌اند، پس هرگاه بمیرند، بیدار می‌شوند!» مفهوم عبارت صورت سؤال این است که انسان زندگی دنیوی را در خواب غفلت می‌گذراند و با مرگ، بیدار شده و حقایق را درمی‌یابد، در بیت گزینه «۲» دقیقاً به همین مفهوم اشاره شده است.

(مفهوم، صفحه ۴۷)

ترجمه متن:

«تاریخ داد و ستد با پول‌های نقد (سکه‌ها) به دوران روم باز می‌گردد. اقدامات خرید و فروش پیش از آن با روش مبادله با کالا بود و این روش خالی از دشواری و هدر دادن وقت نیست؛ بنابراین سکه‌ها جانشین شدند.

ارزش سکه‌ها نسبت به وزنشان بود و در سرزمین روم دینار و درهم و پول‌های دیگری وجود داشت. دینار قطعه‌ای طلایی بود که وزنش یک مثقال بود و روی آن عکس پادشاه زده می‌شد و درهم قطعه‌ای از نقره بود که وزن‌هایش بین ده تا بیست قیراط متفاوت بود، ولی پول‌های دیگر ارزششان کمتر و جنسشان متفاوت بود. پس از مدتی داد و ستد با پول‌های رومی در حکومت اسلامی غیر رسمی شد و پس از اختلاف شدید میان این دو دولت، سکه‌های اسلامی ضرب شد!

۴۶- گزینه «۳»

(کتاب زرد)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «مسلمانان سکه‌ها را ضرب نکردند؛ زیرا ضرب (سکه) به‌دست دولت روم بود.» نادرست

گزینه «۲»: «همه ملت‌ها سکه‌هایشان را به راحتی طبق میل و قدرتشان می‌سازند.» نادرست

گزینه «۳»: «ملت قوی کسی است که هر چه را بدان نیاز دارد، می‌سازد.» درست

گزینه «۴»: «اگر ملت از سکه‌های ملتی دیگر استفاده کند، قدرتش کم نمی‌شود.» نادرست

(درک مطلب، ترکیبی)

۴۷- گزینه «۱»

(کتاب زرد)

چرا مسلمانان داد و ستدشان با سکه‌های رومی را رها کردند؟

«سکه‌ها (پول‌های) اسلامی اعتبارشان را از دست دادند.» نادرست

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «مسلمانان سکه‌هایی مخصوص به خودشان را ضرب کردند.» درست

گزینه «۳»: «این سکه‌ها در دولت اسلامی غیررسمی شدند.» درست

گزینه «۴»: «اختلاف شدید بین دو دولت اسلامی و رومی رخ داد.» درست

(درک مطلب، ترکیبی)

۴۸- گزینه «۱»

(کتاب زرد)

صورت سؤال اسمی را می‌خواهد که همزمان هم «مضاف» و هم «موصوف» باشد. در گزینه «۱» کلمه «معلم» هم مضاف است و هم موصوف؛ «نا»

مضاف الیه آن و «المُشفق» صفت آن است. (اسم + ضمیر + اسم دارای ال معمولاً نشان‌دهنده ترکیب اضافی-وصفی است.)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «بین الملبس» ترکیب اضافی، «ذات الألوان» ترکیب اضافی و «الألوان المختلفة» ترکیب وصفی است.

گزینه «۳»: «حلویات هذا» و «کلّ يوم» هر دو ترکیب اضافی هستند.

گزینه «۴»: «الصديق الصالح» ترکیب وصفی است.

(قواعد، ترکیبی مرتبط با صفحه ۷۳)

۴۹- گزینه «۴»

(کتاب زرد)

صورت سؤال، گزینه نادرست در مورد عدد و معدود را خواسته است. در گزینه «۴» عدد «اثنی عشر» (۱۲) آمده است و معدود آن «سنوات» است که به‌صورت جمع آمده است. می‌دانیم معدود اعداد ۱۱ تا ۹۹ به‌صورت مفرد می‌آید؛ بنابراین «اثنی عشر سنة» صحیح است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «عشر» (۱۰) عدد است و معدود آن به‌صورت جمع (سنوات) صحیح است. گزینه «۲»: «واحدة» (یکم) عدد اصلی است و معدود آن «سنة» است؛ دقت کنید هر دو مفرد مؤنث هستند و با هم مطابقت دارند.

گزینه «۳»: «تسعة و تسعين» (۹۹) عدد است و معدود آن به‌صورت مفرد (عاماً) صحیح است.

نکته مهم: در عربی، معدود عددهای ۳ تا ۱۰، به‌صورت جمع و معدود عددهای ۱۱ تا ۹۹ به‌صورت مفرد می‌آید.

(قواعد، صفحه ۲۳)

۵۰- گزینه «۲»

(کتاب زرد)

صورت سؤال گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن «مَن» منصوب باشد و می‌دانیم که «مفعول‌به» جزء نقش‌های منصوبی است. در گزینه «۲»، «مَن» مفعول فعل «یرحم» و منصوب است. ترجمه: «امید است خدا به کسی که به مردم رحم کرده است، رحم کند!»

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «مَن» مضاف الیه و مجرور است. ترجمه: «هر کسی که از ما نیست، ما را نمی‌شناسد!»

گزینه «۳»: «مَن» خبر و مرفوع است. ترجمه: «داناترین مردم کسی است که علم مردم را به علم خویش افزود!»

گزینه «۴»: «مَن» فاعل و مرفوع است. ترجمه: «کسی که به وظایفش در مراقبت از محیط‌زیست عمل می‌کند، پشیمان نمی‌شود!»

(قواعد، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

منطق

۵۱- گزینه «۱»

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

تصدیق، جمله خبری کامل و بامعنا است که دارای حکم و قضاوت است، اما تصور این گونه نیست.

جمله «شعری که دیروز به من یاد دادی»، جمله‌ای ناتمام است که حکم و قضاوت آن مشخص نیست و نیاز به فعلی دیگر دارد تا تکمیل شود.

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۲»: دو بخش اصلی علم منطق، تعریف و استدلال هستند و دانش بشری به صورت کلی به تصور و تصدیق تقسیم می‌شود.

گزینه «۳»: با به کارگیری علم منطق می‌توان سریع‌تر و دقیق‌تر عوامل لغزش ذهن را تشخیص داد.

گزینه «۴»: منطق هیچ‌گاه سعی نمی‌کند تصدیق مجهولی را معلوم سازد و این کار، برای دیگر علوم است؛ منطق، تنها شیوه صحیح معلوم کردن یک تصدیق مجهول را بیان می‌کند و هیچ‌گاه وارد محتوای آن نمی‌شود.

(منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۴، ۷ و ۹)

۵۲- گزینه «۳»

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

در گزینه «۳» کلمه «گور» مشترک لفظی است؛ اما در این مصراع مشخص است که کدام معنای گور مدنظر است (گورخر) و معنای دیگر گور (قبر) را نمی‌توان برداشت کرد؛ پس این مصراع امکان وجود مغالطه را ندارد.

نکته: صرف استفاده از مشترک لفظی باعث ایجاد مغالطه نمی‌شود؛ تنها زمانی می‌توان گفت که امکان مغالطه هست که چند معنای آن لفظ در آن عبارت، دارای معنای صحیح باشد و نتوان معنای مدنظر گوینده را دریافت.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: احتمال مغالطه ابهام در مرجع ضمیر (مرجع ضمیر «ش» مشخص نیست).

گزینه «۲»: احتمال مغالطه نگارشی: جسد مرد کشته‌شده، توسط برادرش کشف شد. جسد مرد کشته‌شده توسط برادرش، کشف شد.

گزینه «۴»: «با» عبارت مشترک لفظی است: ۱- به وسیله ۲- در برابر؛ که هر دو معنا در جمله صحیح است و کاربرد دارد.

(لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳، ۱۴، ۱۶ و ۱۷)

۵۳- گزینه «۱»

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

نسبت‌های چهارگانه تنها بین مفاهیم کلی وجود دارد.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جزئی - کلی - جزئی - کلی؛ رابطه بین مفاهیم کلی تباین است و کوه و دامنه و درخت، هیچ مصداق مشترکی ندارند.

نکته: درست است که کوه، دامنه دارد، اما کوه، یک مفهوم جدا است و دامنه، مفهومی جدا و هیچ مصداق مشترکی ندارند.

گزینه «۲»: کلی - کلی - جزئی - کلی؛ رابطه بین مفاهیم کلی این گزینه، عموماً و خصوصاً من وجه (بین سفید و سنگ، سفید و لباس، سیاه و سنگ، سیاه و لباس) و رابطه تباین (بین سنگ و لباس، سیاه و سفید) است.

گزینه «۳»: کلی - کلی - کلی - کلی؛ رابطه تمام مفاهیم این گزینه تباین است، اما در صورت سؤال گفته شده است که باید بین سه مفهوم کلی رابطه تباین باشد و نه پنج مفهوم.

گزینه «۴»: کلی - کلی - جزئی - جزئی؛ رابطه بین مفاهیم کلی این گزینه نیز عموماً و خصوصاً مطلق (بین انسان و حیوان، حیوان و ناطق) و تساوی (بین انسان و ناطق) است.

(مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۰ و ۲۳)

۵۴- گزینه «۳»

(سیرمهر مدرنی‌دینانی)

حیوان سخنگو، همه طوطی‌ها را در بر نمی‌گیرد و انسان‌ها و برخی حیوانات دیگر را نیز شامل می‌شود؛ توجه داشته باشید که هر طوطی هم حیوان سخنگو نیست و بعضی از انواع آن، سخنگو نیستند. بنابراین جامع و مانع نیست.

تعریف کتاب به «بهترین دوست» هم واضح نیست و تعریف منطقی نمی‌باشد.

(اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۵۵- گزینه «۳»

(موسی سپاهی)

در این مثال هدف، صدور یک حکم کلی یا مقایسه دو مورد مشابه نیست؛ بلکه یک رخداد (دل‌درد دانش‌آموزان) مشاهده شده و سپس با بررسی شواهد، محتمل‌ترین علت آن (یک نوع ساندویچ) انتخاب شده است. این دقیقاً ویژگی استنتاج بهترین تبیین است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: نادرست است؛ زیرا نتیجه به همه ساندویچ‌ها یا همه موارد مشابه تعمیم داده نشده است.

گزینه «۲»: نادرست است؛ چون شباهت میان دو مورد، مبنای استدلال نیست.

گزینه «۴»: نادرست است؛ زیرا نتیجه، قطعی نیست و تنها محتمل‌ترین تبیین ارائه شده است.

(اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۱ و ۴۹)

۵۶- گزینه «۳»

(کنکور سراسری اردیبهشت ۱۴۰۴)

در این گونه عبارات، نخست بازنویسی قضیه را به صورت استاندارد و منطقی انجام می دهیم.

در مورد اول داریم: (هیچ وازر بردارنده وزر غیره نبود).

- معنای واژگان: وازر یعنی گناهکار / وزر یعنی بار گناه / وزر غیره یعنی گناه دیگری. (هیچ گناهکاری بار گناه دیگری را برداشت): موضوع: وازر / محمول: بردارنده وزر غیره

عبارت دوم: گوهر آدمیان در دگرگونی روزگار شناخته می شود.

موضوع: گوهر آدمیان / محمول: قابل شناسایی دگرگونی روزگار

عبارت سوم: او بخشاینده نعمت بی اندازه بود. موضوع: او / محمول: بخشاینده نعمت بی اندازه

(قضیه عملی، صفحه های ۵۶ و ۵۷)

۵۷- گزینه «۱»

(پرکل ریمی)

سالبه کلیه، عکس مستوی دارد و با جابه جایی موضوع و محمول، صدق آن حفظ می شود.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۲»: نادرست است؛ عکس مستوی موجهه کلیه، موجهه جزئیه است، نه موجهه کلیه.

گزینه «۳»: نادرست است؛ «بعضی الف ب است» و «هیچ الف ب نیست» متناقض اند و در صورت کذب اولی، صدق دومی قطعی است.

گزینه «۴»: نادرست است؛ دو قضیه با هم تداخل دارند و در تداخل از کذب قضیه کلی نمی توان نتیجه ای درباره صدق و کذب قضیه جزئی گرفت.

(اکلام قضایا، صفحه های ۶۳ تا ۶۹)

۵۸- گزینه «۳»

(پرکل ریمی)

گزینه «۳»: نادرست است، زیرا موجهه بودن حداقل یکی از مقدمات، فقط یکی از شرایط لازم است و رعایت آن به تنهایی اعتبار قیاس را تضمین نمی کند.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: زیرا وجود حدوسط مشترک برای اعتبار کافی نیست.

گزینه «۲»: زیرا یکی از شرایط اعتبار قیاس، حفظ علامت مثبت موضوع و محمول نتیجه در مقدمات است.

گزینه «۴»: زیرا علاوه بر تکرار حدوسط و قانون نتیجه، سه شرط اعتبار نیز باید رعایت شود.

(قیاس اقترانی، صفحه های ۷۴ تا ۷۷)

۵۹- گزینه «۳»

(یاسین ساعری)

قضیه شرطی متصل به صورت «اگر P آنگاه Q» با قضیه منفصل «یا نقیض P یا Q» معادل است. در اینجا $P = \text{«صرفه جویی نکنیم»}$ و $Q = \text{«با بحران مواجه می شویم»}$. پس نقیض P می شود «صرفه جویی می کنیم». بنابراین بازنویسی درست قضیه این است:

«یا در مصرف آب صرفه جویی می کنیم یا در تابستان با بحران مواجه می شویم.»

حالا نوع این قضیه منفصل را بررسی می کنیم:

آیا دو طرف می توانند با هم صادق باشند؟ بله؛ ممکن است هم صرفه جویی کنیم و هم بحران رخ دهد (به دلیل عوامل دیگر). پس «قابلیت جمع در صدق» دارد.

آیا دو طرف می توانند با هم کاذب باشند؟ بله؛ ممکن است نه صرفه جویی کنیم و نه بحران رخ دهد. پس «قابلیت جمع در کذب» هم دارد.

پس این قضیه، نه حقیقی است (چون حقیقی باید در صدق و کذب هر دو غیرقابل جمع باشد)، نه مانعه الجمع (چون در صدق قابل جمع است) و نه مانعه الرفع (چون در کذب قابل جمع است). در نتیجه هیچ یک از سه قسم تعریف شده نیست و گزینه «۳» درست است.

(قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه های ۸۵ تا ۸۹)

۶۰- گزینه «۱»

(یاسین ساعری)

متن صورت سؤال را جزء به جزء بررسی می کنیم:

«همان کسی که در جوانی چند بار به دلیل تحریک جمعیت بازداشت شده» مغالطه مسموم کردن چاه است، زیرا بدون ذکر دلیل منطقی، گذشته رقیب را به عنوان اتهام مطرح کرده تا مخاطب از پذیرش نظرش فرار کند.

«هر انسان آزاده ای می داند...» و «همه دوستان روشنفکر من تأیید می کنند» اینجا دو مغالطه رخ داده: اولاً تله گذاری (چون ویژگی مثبت «آزاده بودن» یا «روشنفکری» را به شرط قبول نظر خودش گره زده) و ثانیاً توسل به مرجعیت کاذب و تعصب ورزی (نه توسل به احساسات صرف) دارد

که البته این مورد آخر از مغالطه های ذکر شده در کتاب درسی نیست.

کلماتی مثل «عوام فریب» و «جاه طلب» بار ارزشی منفی شدید دارند و بدون ارائه سند، به رقیب نسبت داده شده اند.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۲»: کلمه «بازداشت» بار ارزشی خنثی دارد، نه منفی.

گزینه «۳»: فقط یک بخش را درست ذکر کرده، اما مغالطه «بزرگ نمایی» با بار ارزشی مثبت در این متن به صراحت دیده نمی شود. (چون بار مثبت روشنفکری را به خودش نسبت داده، نه به رقیب).

گزینه «۴»: ناقص است.

(سنشگری در تفکر، صفحه های ۱۰۵ تا ۱۱۱)

اقتصاد

۶۱- گزینه «۱»

(سپیده فتح‌الهی)

الف) ریسک‌پذیر: چون علی با شجاعت تمام پس‌انداز و سرمایه شخصی‌اش را برای راه‌اندازی کارگاه جدید به خطر انداخته است.

ب) خوش‌بین: چون محمد با وجود سختی‌ها، نسبت به نتیجه کار و موفقیت اقتصادی کسب و کارش دلگرم و مطمئن است.

ج) تیزبین: سحر فرصت ارائه خدمات آموزشی به‌صورت آنلاین را پیش از رقبای خود شناسایی و مشاهده کرده است.

(کسب‌وکار و کارآفرینی، صفحه ۶)

۶۲- گزینه «۳»

(سپیده فتح‌الهی)

تعاونی‌ها مراحل راه‌اندازی کم‌وبیش مشابهی با شرکت‌ها دارند؛ اما نحوه اداره آنها براساس هر نفر، یک رأی است؛ یعنی هر کدام از اعضا صرف‌نظر از اینکه چقدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده باشد، یک رأی خواهد داشت، اما توزیع سود احتمالی در پایان دوره به نسبت سرمایه هر عضو است.

(انتخاب نوع کسب‌وکار، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۹)

۶۳- گزینه «۲»

(سپیده فتح‌الهی)

نقاط خارج از مرز امکانات تولید، نقاط غیرقابل دستیابی هستند و منابع کافی برای تولید در آن سطح وجود ندارد. ناحیه خارج از مرز فقط نقاطی هستند که کشور می‌تواند آرزوی رسیدن به آنها را داشته باشد. این نقاط با فرض ثابت ماندن منابع کشور، غیرقابل دستیابی هستند زیرا کشور منابع کافی برای تولید در آن سطح را ندارد.

(مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۶ تا ۴۱)

۶۴- گزینه «۳»

(احسان عالی‌نژاد)

الف) مالیات بر ارزش‌افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله اول:

$$\text{ریال } ۷,۰۰۰ \times \frac{۵}{۱۰۰} = ۳۵۰$$

مالیات بر ارزش‌افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله چهارم:

$$\text{ریال } ۲۵,۰۰۰ \times \frac{۵}{۱۰۰} = ۱,۲۵۰$$

ب) قیمت فروش نخ با احتساب مالیات بر ارزش‌افزوده:

$$۱۰,۰۰۰ + (۱۰,۰۰۰ \times \frac{۵}{۱۰۰}) = ۱۰,۵۰۰ \text{ ریال}$$

(نقش دولت در اقتصاد چیست؟، صفحه ۶۳)

۶۵- گزینه «۳»

(احسان عالی‌نژاد)

الف) نقطه تعادل زمانی است که مقدار عرضه با مقدار تقاضا برابر باشد، با بررسی جدول، در ردیف ۴، مقدار عرضه (۳۸۰) با مقدار تقاضا (۳۸۰) برابر است. بنابراین، قیمت تعادلی ۴۵۸۰ ریال و مقدار تعادلی ۳۸۰ کیلوگرم است.

ب) در قیمت‌های پایین‌تر از قیمت تعادلی (ردیف‌های ۱ تا ۳)، مقدار تقاضا بیشتر از عرضه است که به آن مازاد تقاضا می‌گویند.

در قیمت‌های بالاتر از قیمت تعادلی (ردیف‌های ۵ تا ۷)، مقدار عرضه بیشتر از تقاضا است که به آن کمبود تقاضا (یا مازاد عرضه) می‌گویند.

ج) در قیمت ۶۰۰۰ ریال (ردیف ۷)، مقدار تقاضا برابر با ۰ است. از آنجایی که هیچ معامله‌ای در این قیمت صورت نمی‌گیرد، درآمد فروشندگان صفر است و در نتیجه مالیات ۱۰ درصدی دولت نیز ۰ ریال خواهد بود.

(بازار چیست و چگونه عمل می‌کند؟، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۱)

۶۶- گزینه «۴»

(احسان عالی‌نژاد)

الف) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۴ تشکیل شد و نتیجه آن تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود.

ب) کشور انگلستان در سال ۱۷۰۱، قانونی را در مجلس خود تصویب کرد که بر اساس آن واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی به کشور را ممنوع اعلام کرد. این قانون در حمایت از صنعت منسوجات داخلی انگلستان صورت گرفته بود.

ج) در دوره بین دو جنگ جهانی، کارگران و تولیدکنندگان، کنگره آمریکا را متقاعد کردند که تعرفه‌های گمرکی را تا ۵۲ درصد افزایش دهد.

د) آمریکا، کانادا و مکزیک در سال ۱۹۹۲، پیمان تجارت آزاد، مشهور به پیمان نفتا را امضا کردند.

(تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۵)

۶۷- گزینه «۳»

(تکین مرسلی)

الف) جمعیت غیرفعال - جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر = جمعیت فعال

$$\text{نفر} = ۵۸,۰۰۰,۰۰۰ - ۲۲,۰۰۰,۰۰۰ = ۸۰,۰۰۰,۰۰۰ = \text{جمعیت فعال}$$

$$\text{جمعیت شاغل} - \text{جمعیت فعال} = \text{جمعیت بیکار}$$

$$\text{نفر} = ۵۸,۰۰۰,۰۰۰ - ۵۲,۲۰۰,۰۰۰ = ۵,۸۰۰,۰۰۰ = \text{جمعیت بیکار}$$

نرخ بیکاری از رابطه زیر به دست می آید:

$$۱۰۰ \times \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} = \text{نرخ بیکاری}$$

$$\text{درصد} = ۱۰ = \frac{۵,۸۰۰,۰۰۰}{۵۸,۰۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = \text{نرخ بیکاری}$$

ب) دولت باید از طریق حمایت از شرکت‌های تولیدی و مبارزه با فساد با بیکاری مبارزه کند.

(رکور، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۵، ۸۶ و ۹۰)

۶۸- گزینه «۴»

(تکین مرسلی)

- در نیمه اول حکومت صفویه، علاوه بر یکپارچگی سیاسی، اقتصاد یکپارچه و مستقلی شکل گرفت که با سایر لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور هماهنگی داشت.

- در دوره پهلوی نوسازی و توسعه ایران به صورتی سطحی و با صنایع مونتاژ انجام می‌شد و درآمدهای نفتی هم با تبدیل ایران به بازار مصرفی کالاهای کشورهای صنعتی و غفلت از اقتصاد مردمی، بر مشکلات اقتصاد ایران افزود. در این زمان، دولت با هدف ایجاد توسعه در کشور به اجرای طرح‌های عمرانی متعدد پرداخت و به این ترتیب، بخشی از درآمدهای نفتی کشور، صرف ساخت و ساز شد.

- در دوره قاجار، ایران فرصت طلایی خود را برای جبران کاستی‌ها، از دست داد. تلاش حاکمان صرف تحکیم پایه‌های حکومت خود، افزودن بر خزانه از طریق غارت دسترنج مردم، اعطای امتیازات به وابستگان و خادمان خود، تأمین هزینه‌های گزاف دربار، سفرهای خارجی و تجملات می‌شد. از دست دادن بخش‌های مهمی از سرزمین و منابع ایران، هزینه‌های شکست در جنگ، عهدنامه‌های ننگین و مبالغ جرمه‌های گزاف آنها، بی‌توجهی به سرمایه‌های انسانی و اجتماعی، سیاست‌های رکودی و انقباضی، نبودن برنامه‌ریزی و قانون‌گذاری اقتصادی، اعطای امتیازها به شرکت‌ها و کشورهای استعماری، تأسیس بانک‌های روسی و انگلیسی و سیل ورود کالاهای خارجی، آسیب‌های توان‌فرسایی بر اقتصاد ایران وارد کرد.

(مقاوم سازی اقتصاد، صفحه‌های ۱۰۸ و ۱۰۹)

۶۹- گزینه «۳»

(الف)

(سارا شریفی)

$$\frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \text{شاخص وضعیت توزیع درآمد}$$

$$۷ = \frac{۲۱}{۳} = \text{شاخص وضعیت توزیع درآمد در کشور A}$$

$$\text{سهم دهک هشتم} = \frac{۲}{۵} \times \text{سهم دهک دهم در کشور B}$$

$$\text{درصد} = ۲۰ = \frac{۲}{۵} \times ۸۰$$

$$۱۰ = \frac{۲۰}{۲} = \text{شاخص وضعیت توزیع درآمد در کشور B}$$

$$\text{سهم دهک هشتم} = \frac{۱}{۵} \times \text{سهم دهک اول در کشور C}$$

$$\text{درصد} = ۳ = \frac{۱}{۵} \times ۱۵$$

$$۸ = \frac{۲۴}{۳} = \text{شاخص وضعیت توزیع درآمد در کشور C}$$

هرچه عدد به دست آمده برای شاخص توزیع درآمد بزرگ‌تر باشد، توزیع درآمد ناعادلانه خواهد بود، و برعکس هرچه عدد به دست آمده برای شاخص توزیع درآمد کوچک‌تر باشد، توزیع درآمد عادلانه‌تر است. در نتیجه خواهیم داشت:

وضعیت توزیع درآمد در کشور B با شاخص دهک ۱۰ در مقایسه با دو کشور دیگر ناعادلانه‌تر است و وضعیت توزیع درآمد در کشور A با شاخص دهک ۷ در مقایسه با دو کشور دیگر عادلانه‌تر است.

ب) دهک دهم بیشترین سهم از درآمد ملی را دارد. حال باید بررسی کنیم سهم دهک دهم در کدام کشور بیشتر از بقیه است.

$$\text{درصد} = ۲۱ = \text{سهم دهک دهم در کشور A}$$

$$\text{درصد} = ۲۰ = \text{سهم دهک دهم در کشور B}$$

$$\text{درصد} = ۲۴ = \text{سهم دهک دهم در کشور C}$$

در نتیجه دهک دهم در کشور C، بیشترین درصد درآمد ملی را دارد.

(رشر و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۴ و ۱۲۵)

۷۰- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

$$\frac{\text{ارزش سهام فروخته شده توسط فرد}}{\text{تعداد سهام فروخته شده توسط فرد}} = \text{ارزش بازاری (ثانویه) هر برگه سهم}$$

$$\text{ریال} = ۹۰۰,۰۰۰ = ۹۰,۰۰۰ \text{ تومان} = \frac{۴۵۰,۰۰۰,۰۰۰}{۵۰۰}$$

$$\frac{\text{سرمایه اولیه فرد (ارزش سهام خریداری شده توسط فرد)}}{\text{تعداد سهام خریداری شده توسط فرد}} = \text{ارزش اسمی (اولیه) هر برگه سهم}$$

$$\text{ریال} = ۳۰۰,۰۰۰ = ۳۰,۰۰۰ \text{ تومان} = \frac{۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰}{۵۰۰}$$

ارزش سهام فروخته شده در پایان سال توسط فرد = میزان سود حاصل از خرید و فروش سهام

ارزش سهام خریداری شده توسط فرد در ابتدای سال

$$\text{میلیون تومان} = ۳۰۰ = ۴۵۰ - ۱۵۰$$

$$\text{میلیون تومان} = ۲۴ = \frac{۱}{۵} \times (۳۰۰ - ۱۸۰) = \text{میزان خمس پرداختی}$$

(ترکیبی، صفحه‌های ۱۳۸ و ۱۵۶)

ریاضی و آمار (۲)

۷۱- گزینه «۴»

(پیمان طیار)

باتوجه به اینکه دو زوج مرتب $(1, 2a+1)$ و $(1, 2a-4)$ دارای مولفه اول برابر هستند، پس داریم:

$$2a+1=2a-4 \rightarrow 2a-2a=-4-1$$

$$-a=-5 \rightarrow a=5$$

$$f = \{(1, 11), (1, 11), (\frac{5}{\delta}, b), (\frac{5}{\gamma}, c)\}$$

پس $b=11, c=11$ می باشد. در نتیجه:

$$a+b+c=5+11+11=27$$

(توابع ثابت، پندرباطه ای و همانی، مشابه فعالیت صفحه ۲۲، صفحه های ۲۲ و ۲۳)

۷۲- گزینه «۴»

(رضا خان بابایی)

استدلال انجام شده مغالطه است که روش نتیجه گیری نادرست است و نتیجه می تواند درست یا نادرست باشد.

(استدلال ریاضی، مشابه کار در کلاس ۲، صفحه ۱۵)

۷۳- گزینه «۴»

(میثم فشوری)

تشریح گزینه ها:

گزینه «۱»: به ارزش r بستگی دارد.

$$\sim(T \vee T) \Leftrightarrow r \equiv \sim(T) \Leftrightarrow r \equiv F \Leftrightarrow r$$

گزینه «۲»: به ارزش r بستگی دارد.

$$(F \wedge r \wedge T) \Leftrightarrow r \equiv F \Leftrightarrow r$$

گزینه «۳»: به ارزش r بستگی دارد.

$$\sim(T) \Leftrightarrow (T \wedge r) \equiv F \Leftrightarrow (T \wedge r)$$

گزینه «۴»: همواره نادرست است.

$$(T \vee r) \Leftrightarrow F \equiv T \Leftrightarrow F \equiv F$$

(گزاره ها و ترکیب گزاره ها، مشابه کار در کلاس، صفحه ۹)

۷۴- گزینه «۲»

(میثم فشوری)

تشریح گزینه ها:

گزینه «۱»: در این گزاره اگر p درست و q نادرست باشد، ارزش گزاره نادرست خواهد شد.

$$(p \vee q) \wedge (p \wedge q) \rightarrow (5 \vee n) \wedge (5 \wedge n) \rightarrow 5 \wedge n \equiv n$$

گزینه «۲»: عبارت $p \wedge p \sim$ همواره نادرست است و چون در بخش مقدم گزاره شرطی قرار گرفته است، به انتفای مقدم کل عبارت همواره درست است. گزینه «۳»: در این گزاره اگر p درست و q نادرست باشد، ارزش گزاره نادرست است.

$$(\sim p \Rightarrow \sim q) \Rightarrow (p \Rightarrow q) \rightarrow (n \Rightarrow 5) \Rightarrow (5 \Rightarrow n) \rightarrow 5 \Rightarrow n \equiv n$$

گزینه «۴»: در این گزاره اگر p درست و q نادرست باشد، ارزش گزاره نادرست است.

$$(p \Rightarrow q) \vee (p \wedge q) \rightarrow (5 \Rightarrow n) \vee (5 \wedge n) \rightarrow 5 \vee n \equiv n$$

(گزاره ها و ترکیب گزاره ها، صفحه های ۳ تا ۷)

۷۵- گزینه «۲»

(رضا خان بابایی)

در جدول ارزش گذاری اگر k گزاره ساده دیگر به گزاره مرکب اضافه کنیم به تعداد ستون ها k ستون اضافه می شود.

$$2^n = \text{تعداد سطرهای قبلی}$$

$$2^{k+n} = \text{تعداد سطرهای جدید}$$

$$\frac{\text{تعداد سطرهای جدید}}{\text{تعداد سطرهای قدیم}} = \frac{2^{k+n}}{2^n} = \frac{2^k \times 2^n}{2^n} = 2^k$$

(گزاره ها و ترکیب گزاره ها، صفحه های ۲ تا ۴)

۷۶- گزینه «۱»

(میثم فشوری)

$$\sim(p \Rightarrow q) \equiv T \rightarrow p \Rightarrow q \equiv F \quad \text{پس} \quad \begin{cases} p \equiv T \\ q \equiv F \end{cases}$$

$$\underbrace{\sim(T \Leftrightarrow F)}_T \Rightarrow \underbrace{((F \Leftrightarrow F) \vee r)}_T \equiv T \Rightarrow T \equiv T$$

که با گزاره p هم ارزش است.

(گزاره ها و ترکیب گزاره ها، صفحه های ۸ تا ۱۱)

۷۷- گزینه «۴»

(عباس مالکی)

کافی است جدول ارزش گزاره‌ها را برای گزاره داده شده یعنی،

$$(p \vee \sim q) \wedge (\sim p \vee q)$$

تشکیل دهیم:

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$p \vee \sim q$	$\sim p \vee q$	$(p \vee \sim q) \wedge (\sim p \vee q)$
د	د	ن	ن	د	د	د
د	ن	ن	د	د	ن	ن
ن	د	د	ن	ن	د	ن
ن	ن	د	د	د	د	د

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌های ۳ و ۵)

۷۸- گزینه «۳»

(مهمر اسری)

گام «۱»: از طرفین k واحد کم کرده است.

گام «۲»: طرفین نامساوی گام ۱ را به k تقسیم کرده است.

گام «۳»: تک به تک جملات طرفین نامساوی را جداگانه به k تقسیم کرده است.

گام «۴»: عدد ۱ را از طرفین حذف کرده است.

k می‌تواند مثبت یا منفی یا صفر باشد. پس نمی‌توانیم دو طرف نامعادله

$m - k < n - k$ را بر k تقسیم کنیم. بنابراین در گام دوم دانش‌آموز دچار

اولین خطا شده است.

(استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۳ تا ۲۰)

۷۹- گزینه «۲»

(عباس مالکی)

برای تعیین ارزش گزاره داده شده ابتدا هر جزء این گزاره را در جدول

ارزش‌ها ارزش‌گذاری کرده و سپس خود گزاره ارزش‌گذاری می‌شود، مطابق

جدول زیر:

p	q	$\sim p$	$p \vee q$	$\sim p \Rightarrow (p \vee q)$
T	T	F	T	T
T	F	F	T	T
F	T	T	T	T
F	F	T	F	F

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌های ۴ تا ۷)

۸۰- گزینه «۳»

(مهمر اسری)

چون تابع ثابت است، بنابراین مؤلفه‌های دوم آن با هم برابرند، پس:

$$t^2 + 1 = 5 \Rightarrow t^2 = 4 \Rightarrow t = \pm 2$$

$$2n - 3 = 5 \Rightarrow n = 4$$

اگر $t = -2$ باشد، دو زوج مرتب $(2, 2n - 3)$ و $(-t, t^2 + 1)$ در مؤلفه اول

برابر ۲ می‌شوند که در این صورت ۲ زوج مرتب برابر داریم! پس فقط جواب

$t = 2$ مورد قبول است. حالا داریم:

$$\sqrt{n^2 - 2t} \stackrel{n=4, t=2}{=} \sqrt{4^2 - 2(2)} = \sqrt{12} = 2\sqrt{3}$$

(توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی، صفحه‌های ۲۶ و ۲۷)

علوم و فنون ادبی (۲)

۸۱- گزینه ۱

(ابراهیم رضایی مقدم)

صورت درست عبارات نادرست:

ب) کتاب تذکره دولتشاه شرح احوال بیش از صدتن از شاعران ایرانی از آغاز تا زمان مؤلف است.

ج) جامی کتاب نفحات الانس خود را به شیوه تذکره الاولیای عطار در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان به کار برد.

(ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم، و نهم)

مشابه سؤال ۱ امتحان نهایی ۱۴۰۳، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹

۸۲- گزینه ۲

(عارفه سادات طباطبائی نژاد)

مورد «الف» و «د» صحیح هستند.

تشریح موارد نادرست:

ب) لمعات و عشاق‌نامه از آثار فخرالدین عراقی، شاعر قرن هفتم، است.

ج) در این دوران به دلیل بی‌اعتقادی برخی از ایلخانان مغول و بی‌تعصبی برخی دیگر، فرصتی پدید آمد تا صاحبان مذهب‌های مختلف عقاید خود را ابراز کنند.

ه) اخلاق‌الاشراف از آثار منشور این دوره است.

(ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

۸۳- گزینه ۲

(سعید جعفری)

نویسنده هفت اثر، درست و نویسنده سه اثر، نادرست آمده است:

مرصادالعباد: نجم‌الدین رازی - جامع‌التواریخ: خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی - تاریخ‌گزیده: حمدالله مستوفی

(سبک عراقی، ترکیبی)

۸۴- گزینه ۲

(اعظم نوری‌نیا)

بیت «ج» در ستایش عشق است نه عقل. (بیت از خواجهی کرمانی است.)

(سبک عراقی، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۸۵- گزینه ۳

(مهم نوری‌نیا)

«یکی شدن معشوق با معبود» از ویژگی‌های فکری شعر سبک عراقی است.

(سبک عراقی، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۸۶- گزینه ۱

(سعید جعفری)

مشبه: [تو] / مشبه‌به: چنگ / وجه شبه: در بر آبی زلف در دامن‌کشان / ادات تشبیه: چو

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «مشبه: لب / مشبه‌به: می / ادات تشبیه: گون

گزینه ۳: «مشبه: من / مشبه‌به: صراحی / وجه شبه: جان خواهم فشاند

گزینه ۴: «مشبه: سر / مشبه‌به: شمع / وجه شبه: سر در میان نهادن / ادات تشبیه: چو

(تشبیه، مشابه سؤال ۲۰ امتحان نهایی ۱۴۰۰، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۸۷- گزینه ۱

(اعظم نوری‌نیا)

«آب سرشک، آتش آه: تشبیه / آب و آتش: تضاد / آب و آتش و باد و خاک: تناسب بیت، آرایه تشخیص ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: «چو سعدی: تشبیه

گزینه ۳: «چو شمع: تشبیه / سوختن و شمع: تناسب / آرایه تشخیص و تضاد ندارد.

گزینه ۴: «سروی چو تو، بادام چشم، پسته دهان، شکرسخن: تشبیه / تناسب: بادام و پسته / فاقد تشخیص و تضاد.

(تشبیه، ترکیبی)

۸۸- گزینه ۱

(ابراهیم رضایی مقدم)

از در صلح آمده‌ای یا خلاف:

از د ر صل	خ ا م د ای	یا خ لاف
-----------	------------	----------

(پایه‌های آوایی، مشابه سؤال ۲ بخش موسیقی شعر امتحان نهایی ۱۴۰۳، صفحه ۲۲)

۸۹- گزینه ۴

(افشین کیانی)

پایه‌های آوایی بیت‌های «ب» و «د» به‌درستی نوشته شده است.

تشریح موارد نادرست:

الف	دان ن چ طیف	لی ست د را	غو ش خاک
-----	-------------	------------	----------

ج	ب ر ا می زی	ی بُگ ری زی	ی بُن ما یی	ی بُر با یی
---	-------------	-------------	-------------	-------------

(پایه‌های آوایی، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۹۰- گزینه ۱

(سعید جعفری)

بیت «الف» اشاره به این دارد که انسان‌هایی که بیشتر تلاش می‌کنند، کمتر در معرض بلا و آسیب هستند، ولی در بیت «پ» به این مفهوم اشاره شده که انسان‌های خوب، به خاطر خوبی و همت بلندشان دچار بلا می‌شوند.

تشریح ابیات دیگر:

بیت ب: ارزش هر کس به اندازه تلاش اوست.

بیت ت: سفارش به صبر در هنگام بلاها

(مفهوم، صفحه ۳۲)

روان‌شناسی

۹۱- گزینه «۲»

(مفهم میبوی)

در واقع، هر دانشمند زمانی که یک پدیده را تبیین می‌کند، در حال بیان علل اتفاق افتادن آن پدیده در جهان است.

(روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه،

مشابه قسمت «د» سؤال ۱ امتحان نهایی ۱۴۰۳، صفحه ۱۳)

۹۲- گزینه «۳»

(هانا اهمرزاده)

تشریح عبارت‌ها:

الف) پردازش به معنای دریافت و فهم بیشتر است. انسان‌ها در پردازش اطلاعات به یک شیوه عمل نمی‌کنند؛ در پردازش مفهومی، پردازش علاوه بر ویژگی‌های حسی تحت تأثیر ویژگی‌های کیفی قرار دارد.

ب) در سطوح شناخت، فرایند «توجه» قبل از «ادراک» قرار دارد. به فرایند تفسیر و معنابخشی به محرک‌های انتخابی، ادراک گفته می‌شود.

ج) اطلاعاتی را که به کمک مشاهده مستقیم نمی‌توان به دست آورد، می‌توان با استفاده از پرسش‌نامه‌ها کسب کرد. در این حالت محقق از خود فرد درباره رفتار یا افکار خاص او می‌پرسد.

د) گذشت زمان و تغییر در پیش فرض‌های علم، تغییر در نیازهای فرهنگی، اجتماعی و زیستی و افزایش اطلاعات در هر علم باعث تغییر در توصیف و تبیین‌های موجود می‌شود و این امر مانع از رسیدن به دیدگاهی واحد درباره تعریف یک علم می‌شود.

(روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۰، ۲۱، ۲۲ و ۲۸)

۹۳- گزینه «۲»

(مفهم‌عرفان فراهاری)

در عبارت بیان شده «بذر خوب» بیانگر وجود ویژگی‌های ذاتی و وراثتی مناسب است. در این مثال بذر قبل از جوانه‌زدن (قبل از تولد) در درون خاک نامناسب قرار دارد، پس شرایط محیطی قبل از تولد نامناسب بوده است. (رد گزینه‌های «۳» و «۴») مانند جنین در رحم مادری که محیط مناسبی برای رشد ندارد، ولی بعد از تولد شرایط محیطی خوبی داشته و از نور کافی و آبیاری مناسبی برخوردار بوده است. (رد گزینه «۱»)

نکته: در این مثال شرایط وراثتی مشکلی ندارد.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۹۴- گزینه «۲»

(مفهم‌عرفان فراهاری)

- رفتارهایی که وابسته به آمادگی زیستی است (رشد)، موجب شروع بروز یک توانایی می‌شود، مانند شروع بلوغ، شروع هر یک از مهارت‌های حرکتی، مانند سینه‌خیز رفتن، غلت زدن و ولی مهارت در دوچرخه‌سواری به تمرین و یادگیری نیاز دارد.

- دوقلوهای ناهمسان از دو تخمک مجزا به وجود آمده‌اند و جنسیت آن‌ها می‌تواند یکسان یا متفاوت باشد.

- با توجه به بررسی خصوصیات افراد فامیل نزدیک و دور به دلیل نقش عوامل زیستی و وراثت می‌توان احتمال وقوع برخی از ویژگی‌های رفتاری و شناختی را در دامنه‌های سنی خاصی پیش‌بینی کرد.

- تغییراتی که خود به خود با گذشت زمان به‌وجود می‌آیند (مانند سینه‌خیز رفتن، چهار دست و پا رفتن) و می‌توان برای آن‌ها دامنه سنی تعیین کرد (مانند به طور میانگین بیشتر کودکان در ۱۵ ماهگی به طور مستقل راه می‌روند)، تحت تأثیر عوامل وراثتی‌اند.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۰ و ۴۱)

۹۵- گزینه «۲»

(هانا اهمرزاده)

تشریح عبارت‌ها:

الف) متخصصان رشد معتقدند علاوه بر عوامل وراثتی، عوامل محیطی در تغییرات رشدی مؤثر هستند. عامل محیطی در بیرون از افراد وجود دارد و بر نحوه بروز تغییرات در جنبه‌ها و مراحل رشد تأثیرگذار است؛ در خانواده پرجمعیتی که آنیتا در آن رشد کرده است، ارتباط کلامی در محیط بیشتر است و عامل محیطی سبب تفاوت رشد زبانی در آنیتا و آرین شده است.

ب) یادگیری از مهم‌ترین عوامل محیطی است که بر روی تغییرات رشدی تأثیر می‌گذارد. بسیاری از توانمندی‌های جسمانی و شناختی به موازات افزایش سن در کودکان از طرق مختلف به یادگیری نیاز دارد. موقعیت مطرح‌شده به تأثیر یادگیری بر توانایی‌های شناختی اشاره دارد.

(روان‌شناسی رشد، صفحه ۴۲)

۹۶- گزینه «۴»

(مهمربیبی)

کودک در هفت سال اول آقا و سرور است و باید آزاد باشد که بازی کند.

(روان‌شناسی رشد، مشابه سؤال ۷۸ کتاب پرتکرار، صفحه ۴۴)

۹۷- گزینه «۴»

(مهمربفران فرهای)

با توجه به مثال کتاب درسی (شکستن لیوان توسط کودک و آگاهی از هیجان مادر)، رشد هیجانی در دوره کودکی، فرایندی پیچیده است که علاوه بر آگاهی از هیجانات خود، شامل آگاهی از هیجانات دیگران نیز می‌شود.

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: کودکان در ابتدا قادر به انجام حرکات درشت هستند و سپس مهارت حرکات ظریف را به دست می‌آورند.

گزینه «۲»: کودکان قبل از دبستان، هدایای بزرگ کم‌ارزش را بر کوچک پرارزش ترجیح می‌دهند.

گزینه «۳»: احساس سپاس‌گزاری، هیجان مرکب است؛ بنابراین با توجه به نوع ارزیابی افراد، ظهور متفاوتی دارد.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۶ تا ۴۹)

۹۸- گزینه «۳»

(مهمربیبی)

اولین علامت رشد اجتماعی در ۳ - ۲ ماهگی لبخند اجتماعی است.	۲-۳ ماهگی
ترس از غریبه در ۸ ماهگی است.	۸ ماهگی
بازی‌های موازی در ۳ - ۲ سالگی است. در این بازی‌ها کودکان علاقه‌مندند در کنار یکدیگر باشند، ولی به تنهایی بازی کنند.	۲ - ۳ سالگی
کودکان در دوره دبستان با یکدیگر بازی‌های گروهی می‌کنند و علاقه خاصی به بازی با هم‌جنسان خود دارند. جمله معروف آنها (دخترها با دخترها و پسرها با پسرها) را همگی شنیده‌ایم.	دوره دبستان

(روان‌شناسی رشد، فعالیت صفحه ۵۰ کتاب درسی، صفحه ۵۱)

۹۹- گزینه «۲»

(مهمربیبی)

یکی از تفاوت‌های مهم دوره نوجوانی با دوره کودکی این است که نوجوانان به دنبال چگونگی تقویت حافظه خود هستند؛ به عبارت دیگر می‌خواهند چگونگی به حافظه سپردن اطلاعات را فرا بگیرند. به این نوع مهارت‌آموزی «فراحافظه» می‌گویند. این تلاش در دوره کودکی وجود ندارد.

در گزینه «۲»، «پانید» با شناسایی و انتخاب آگاهانه تکنیک‌های یادگیری، نشان می‌دهد که به دنبال «چگونگی» به حافظه سپردن اطلاعات و مدیریت فرآیند یادگیری خود است که دقیقاً تعریف مهارت «فراحافظه» است. سایر گزینه‌ها صرفاً نشان‌دهنده عملکرد یا ظرفیت حافظه در یادآوری یا ذخیره‌سازی اطلاعات هستند و نشان‌دهنده «تلاش آگاهانه برای فراگیری» روش به یادسپاری نیستند.

(روان‌شناسی رشد، صفحه ۵۵)

۱۰۰- گزینه «۱»

(فریرهای)

گزینه «۱»: درست / درست

گزینه «۲»: درست / نادرست: برای اینکه شناخت به اخلاق منتهی شود، ابتدا باید به به ارزش‌های فرد تبدیل گردد.

گزینه «۳»: نادرست: همه افراد دارای خود آرمانی هستند. / نادرست: گرایش نوجوان به ارتباط با همسالان به معنی بی‌علاقگی وی به ارتباط با خانواده نیست.

گزینه «۴»: درست / نادرست: یکی از تکالیف اساسی رشد در دوره نوجوانی، شکل‌گیری هویت است.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۳)

عربی، زبان قرآن (۲)

۱۰۱- گزینه ۳»

(مبیر همایی)

«كُنَّا نَجَادِلُ»: بحث می کردیم (رد گزینه «۱» و «۴») / «بِأَلْتِي هِيَ أَحْسَنُ»: به روشی که نیکوتر (نیکوترین) است (رد گزینه «۱» و «۴») / «أَعْلَمُ»: داناتر (داناترین) (رد گزینه «۲» و «۴») / «يَضْلُونُ»: گمراه می شوند (رد گزینه «۴») (ترجمه، مشابه مورد اول «إِقْتَبَرُ نَفْسَكَ» صفحه ۸)

۱۰۲- گزینه ۱»

(ولی اله نوروزی)

«لَا يَعْلَمُ أَكْثَرُ النَّاسِ»: بیشتر مردم نمی دانند (رد گزینه «۲» و «۳») / «أَنْ»: که (رد گزینه «۳») / «عَيْنَ الْحَيَاةِ»: چشمه زندگی / «قَدْ تَفَتَّشَ»: گاهی جستجو می شود (رد گزینه «۲» و «۴») / «فِي الظُّلُمَاتِ»: در تاریکی ها (رد گزینه «۲» و «۴»)

(ترجمه، صفحه ۱۹)

۱۰۳- گزینه ۲»

(ولی اله نوروزی)

موارد نادرست در سایر گزینه ها به ترتیب:

گزینه «۱»: «قَائِلُهُ»: گوینده اش

گزینه «۳»: «دَائِمًا»: همیشه / «أَبْلَغُ مِنَ الْكَلَامِ»: شیواتر از سخن

گزینه «۴»: «مِثَّتَيْنِ وَ عِشْرِينَ»: دویست و بیست

(ترجمه، مشابه صفحه ۶ و مورد چهارم تمرین سوم صفحه ۱۱)

۱۰۴- گزینه ۴»

(مبیر همایی)

«بِهَيْرَتَيْنِ»: خیر، أَحْسَنُ (رد گزینه «۱») / «بِرَادَرَانِ شِمَا»: إِخْوَتَكُمْ، إِخْوَانَكُمْ (رد گزینه «۲» و «۳») / «كُتِبَ» کسی است که: مَنْ / «عِيبَ هَايَ شِمَا»: عِيبُكُمْ (رد گزینه «۱») / «بِه شِمَا»: إِلَيْكُمْ (رد گزینه «۱» و «۲») / «هَدِيَه دَاد»: أهْدِي (رد سایر گزینه ها)

(ترجمه، صفحه ۷)

۱۰۵- گزینه ۴»

(علی اکبر ایمان پرور)

بدترین مردم دو چهره (دو رو) است: ما را از غیبت و جاسوسی کردن باز می دارد. نادرست است. (ما را از تظاهر و دو رویی و نفاق بازمی دارد).

بررسی گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: «از آبنبارها درباره سوارانی بپرس که در بیابان ها تشنه و سرگردان می شوند: ارزش چیزی را نمی داند مگر کسی که به سختی ها دچار شود.»

گزینه «۲»: «بهترین امور میانه ترین آن ها است: رعایت تعادل و میانه روی در کارها می باشد که برای دوست و دشمن شایسته است.»

گزینه «۳»: «محبوب ترین بندگان خدا نزد خدا، سودمندترین آن ها برای بندگان است: بهترین مردم کسی است که به مردم سود می رساند.»

(مفعوم، صفحه ۷)

۱۰۶- گزینه ۴»

(ولی اله نوروزی)

ترجمه سؤال: «قیمت این پیراهن های زنانه چند است؟» در سؤال از قیمت سؤال شده ولی گزینه «۴» هیچ ارتباطی به سؤال ندارد. (ترجمه گزینه «۴»: نگاه کن! رنگ سفید بسیار زیبا است.)

ترجمه گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: بعد از تخفیف نود و پنج تومان است.

گزینه «۲»: بفرما، قرمزشان بسیار ارزان تر است.

گزینه «۳»: خانم (من)، قیمت بر حسب جنس ها فرق دارد.

(مکالمه صفحه ۹)

۱۰۷- گزینه ۴»

(فانر مشیرپناهی)

سؤال گزینه ای را می خواهد که در آن هم «اسم مکان» و هم «اسم تفضیل» آمده باشد. در گزینه «۴» «مَطْبَعَة (چاپخانه)» اسم مکان، و «أَكْثَر» اسم تفضیل است.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: «أَجْمَل (زیباتر)» اسم تفضیل است، ولی اسم مکان وجود ندارد. «مِنْطَقَة» و «الْمَنَاطِقُ» اسم مکان نیستند.

گزینه «۲»: «أُخْرَى (دیگر)» اسم تفضیل است، اما اسم مکان وجود ندارد. «أُنْشِدَ (سرود)» فعل است، «الْمَرَّاسِيمُ» نیز اسم مکان نیست.

گزینه «۳»: «آخِر» اسم تفضیل است، ولی اسم مکان وجود ندارد.

(قواعد، صفحه های ۵، ۶ و ۸)

۱۰۸- گزینه ۲»

(مبیر همایی)

در گزینه «۲»: «أَكْرَمَ: گرامی داشت (در اینجا) گرامی داشتند» فعل ماضی باب «إِفْعَال» است.

اسم تفضیل در سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: خیر

گزینه «۳»: أَرْحَم

گزینه «۴»: «أَفْضَلُ» جمع «أَفْضَلُ»

(قواعد، برگرفته از امتحانات مدارس، صفحه های ۵ تا ۷)

۱۰۹- گزینه ۴»

(مهمر جوان بین)

تشریح گزینه ها:

در گزینه «۱»: «مَمْرُوجَة» صفت مفعول (أَبْيَاتًا) و منصوب به تبعیت از آن است، در گزینه «۲»: «الْمُتَوَاضِعُ» اسم فاعل است، نه اسم مفعول. و در گزینه «۳»، «الْمُجْرَبُ» اسم مفعول و منصوب است ولی در گزینه «۴»: «مَلَلُ الْعَاتِ» اسم مفعول و مبتدای (مؤخَّر) و مرفوع است.

(قواعد، صفحه های ۲۱ تا ۲۳)

۱۱۰- گزینه ۳»

(مریم آقایی)

«المؤمنون» اسم فاعل ثلاثی مزید از باب «إِفْعَال» با یک حرف زائد است. (از «يُؤْمِنُ» بر وزن «يَفْعَلُ» ساخته شده است.)

بررسی گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: «الْمُتَفَرِّجُونَ» اسم فاعل مزید از باب «تَفَعَّلَ» با دو حرف زائد است.

گزینه «۲»: «الْمُتَكَبِّرِينَ» اسم فاعل مزید از باب «تَفَعَّلَ» با دو حرف زائد است.

گزینه «۴»: «مُسْتَخْرِجُونَ» اسم فاعل مزید از باب «اسْتَفْعَلَ» با سه حرف زائد است.

نکته: هرگاه اسم مثنی یا جمع مذکر سالم مضاف واقع شود، (ن) آخر آن حذف می شود. (مثل: مُسْتَخْرِجُو الْمَاءِ)

(قواعد، صفحه های ۲۱ و ۲۲)

فلسفه (۱)

۱۱۱- گزینه «۴»

(سیرمهم مرنی دینانی)

- تفکر، واسطه رسیدن انسان از مجهولات به معلومات و از پرسش‌ها به پاسخ‌هاست.
- ورود به پرسش‌های اساسی و تفکر در آنها را «فطرت ثانی» می‌نامند.
(پستی فلسفه، برگرفته از سؤال ۱۹ کتاب پرکلا، صفحه‌های ۳ و ۵)

۱۱۲- گزینه «۱»

(رااله بابایی)

فلسفه درباره بنیادی‌ترین و نهادهی‌ترین موضوعات جهان و انسان بحث می‌کند و اهمیت حفظ زمین، در حوزه فلسفه گنجانده نمی‌شود.
(پستی فلسفه، برگرفته از «تفلیک» صفحه ۹)

۱۱۳- گزینه «۴»

(تاهید پوهریان)

فلسفه از دو جهت موضوع و روش با سایر علوم ذکر شده متفاوت و متمایز است.
رابطه فلسفه فیزیک با زیست‌شناسی: موضوع و روش متفاوت.
رابطه فلسفه فیزیک با معرفت‌شناسی: روش همانند و موضوع متفاوت.
رابطه فلسفه فیزیک با جامعه‌شناسی: موضوع و روش متفاوت.
رابطه فلسفه فیزیک با ریاضی: موضوع متفاوت و روش یکسان.
(ترکیبی، صفحه‌های ۹، ۱۰ و ۱۳)

۱۱۴- گزینه «۴»

(موسی سپاهی)

ریشه و شاخه‌های فلسفه با علوم مختلف ارتباط دارند. ریشه فلسفه یا همان فلسفه اولی به صورت غیرمستقیم و شاخه‌های فلسفه یا همان فلسفه‌های مضاف به صورت مستقیم با علوم مختلف در ارتباط هستند.
(ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۱۵- گزینه «۲»

(رااله بابایی)

در تمثیل غار افلاطون، ماندن در نادانی و عدم درک حقیقت به وضعیت زندانی در بند تشبیه شده است و غار، نماد عالم مادی یا همان عالم محسوسات است.
اگر چشمان زندانی آزاد شده به تدریج با روشنایی بیرون غار خو بگیرد، به سایه‌بودن تصاویری که تا چندی قبل آن‌ها را حقیقت می‌پنداشت، پی خواهد برد.
(فلسفه و زندگی، برگرفته از «بررسی» صفحه ۲۶ کتاب درسی، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۱۱۶- گزینه «۴»

(مهم رضایی‌بغا)

استقلال در اندیشه بدین معناست که فیلسوف واقعی هیچ سخنی را بدون دلیل نمی‌پذیرد و عقیده‌اش را بر پایه خیالات، تبلیغات و تعصبات بنا نمی‌کند. پس عواملی درونی مانند خیالات و تعصبات ممکن است استقلال در اندیشه را تحت‌الشعاع خود قرار دهند.
(فلسفه و زندگی، صفحه ۲۳)

۱۱۷- گزینه «۲»

(مهم رضایی‌بغا)

نظریه وحدت اعداد یا جمع امور ناسازگار که موجب حرکت و دگرگونی دائمی جهان می‌شود، از نظریات هراکلیتوس است. اینکه عقل انسان باطن جهان را درمی‌یابد و با عقل می‌توان به لایه باطنی و حقیقی هستی رسید که بی‌تغییر و جاودانه است نیز از تفکرات فلسفی پارمنیدس می‌باشد.
(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۲)

۱۱۸- گزینه «۲»

(موسی سپاهی)

اولین قطعه‌هایی که به زبان فلسفی نگاشته شده یا جنبه فلسفی در آنها بیشتر بوده، از یونان باستان به جا مانده است. به همین دلیل از سرزمین یونان باستان به عنوان مهد تفکر فلسفی یاد می‌کنند. در آنجا بود که دانش فلسفه شکل گرفت و تفسیر جهان با روش عقلانی رایج شد.
(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۰)

۱۱۹- گزینه «۳»

(آرمین کرمی زرنزی)

در گزینه «۳» بایستی به این توجه کرد که خود ارسطو (نه پیروان وی) درباره پیروان فیثاغورس که مشهور به فیثاغوریان بودند، ابراز عقیده کرده بود.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: پارمنیدس معتقد بود هستی، حرکت و شدن ندارد و لایه باطنی و حقیقی هستی بدون تغییر و جاودان است. (رد گزینه «۱»)
گزینه «۲»: افکار تالس در نوشته‌های فیلسوفان بعد از تالس منعکس شده و از خود تالس اثری بر جای نمانده است. (رد گزینه «۲»)
گزینه «۴»: وحدت اعداد و تغییر و تحول دائمی جهان، معروف‌ترین نظریات هراکلیتوس هستند. (رد گزینه «۴»)
(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۴)

۱۲۰- گزینه «۲»

(آرمین کرمی زرنزی)

پارمنیدس فیلسوفی بوده است که فلسفه خود را در چارچوب شعر بیان می‌کرده است و عبارت مربوط به آن گزینه «۲» می‌باشد که در وصف مراتب ظاهری و باطنی جهان سخن می‌گوید و حس را محدود به شناخت امور سطحی می‌کند و به طریق اولی عقل را تنها راه شناخت واقعیت و امور باطنی و حقیقی معرفی می‌کند.
تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: نظریه تالس: پنداشتن آب به عنوان عنصر نهایی و اولیه هستی (رد گزینه «۱»)
گزینه «۳»: نظریه فیثاغورس و در نظر گرفتن اعداد به عنوان عناصر اولیه موجودات (رد گزینه «۳»)
گزینه «۴»: بیانی است از نظریه وحدت اعداد که عقیده هراکلیتوس است.
(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۲)

پاسخ نامه

علوم و معارف اسلامی

آزمون ۳ مهرماه ۱۴۰۵

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی ۶۴۶۳-۰۲۱ داخلی ۱۱۶۵

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

عربی، زبان قرآن (۲)

۱۲۱- گزینه «۳»

(مبیر همایی)

«کُنَّا نَجَادِلُ»: بحث می کردیم (رد گزینه «۱» و «۴») / «بِأَلْتِي هِيَ أَحْسَنُ»: به روشی که نیکوتر (نیکوترین) است (رد گزینه «۱» و «۴») / «أَعْلَمُ»: داناتر (داناترین) (رد گزینه «۲» و «۴») / «يَضْلُونُ»: گمراه می شوند (رد گزینه «۴») (ترجمه، ترکیبی)

۱۲۲- گزینه «۱»

(ولی اله نوروزی)

«لَا يَعْلَمُ أَكْثَرُ النَّاسِ»: بیشتر مردم نمی دانند (رد گزینه «۲» و «۳») / «أَنْ»: که (رد گزینه «۳») / «عَيْنُ الْحَيَاةِ»: چشمه زندگی / «قَدْ تَفَتَّشَ»: گاهی جستجو می شود (رد گزینه «۲» و «۴») / «فِي الظُّلُمَاتِ»: در تاریکی ها (رد گزینه «۲» و «۴») (ترجمه، ترکیبی)

۱۲۳- گزینه «۲»

(ولی اله نوروزی)

موارد نادرست در سایر گزینه ها به ترتیب:

گزینه «۱»: «قَائِلُهُ»: گوینده اش

گزینه «۳»: «دَائِمًا»: همیشه / «أُبْلَغُ مِنَ الْكَلَامِ»: شیواتر از سخن

گزینه «۴»: «مِثَّتَيْنِ وَ عَشْرِينَ»: دویست و بیست

(ترجمه، ترکیبی)

۱۲۴- گزینه «۴»

(مبیر همایی)

«بِهَيْرَتَيْنِ»: خیر، أَحْسَنُ (رد گزینه «۱») / «بِرَادَارَانِ شَمَا»: إِخْوَتَكُمْ، إِخْوَانَكُمْ (رد گزینه «۲» و «۳») / «كُتِبَ» است که: مَنْ / «عَيْبَ هَايِ شَمَا»: عَيْبُكُمْ (رد گزینه «۱») / «بِه شَمَا»: إِلَيْكُمْ (رد گزینه «۱» و «۲») / «هَدِيَه دَاد»: أَهْدَى (رد سایر گزینه ها)

(ترجمه، ترکیبی)

۱۲۵- گزینه «۴»

(علی اکبر ایمان پور)

بدترین مردم دو چهره (دو رو) است: ما را از غیبت و جاسوسی کردن باز می دارد. نادرست است. (ما را از تظاهر و دو رویی و نفاق بازمی دارد.)

بررسی گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: «از آبنبارها درباره سوارانی بهرس که در بیابان ها تشنه و سرگردان می شوند: ارزش چیزی را نمی داند مگر کسی که به سختی ها دچار شود.»
گزینه «۲»: «بهترین امور میانه ترین آن ها است: رعایت تعادل و میانه روی در کارها می باشد که برای دوست و دشمن شایسته است.»
گزینه «۳»: «محبوب ترین بندگان خدا نزد خدا، سودمندترین آن ها برای بندگان است: بهترین مردم کسی است که به مردم سود می رساند.» (مفهوم، ترکیبی)

۱۲۶- گزینه «۴»

(ولی اله نوروزی)

ترجمه سؤال: «قیمت این پیراهن های زنانه چند است؟» در سؤال از قیمت سؤال شده ولی گزینه «۴» هیچ ارتباطی به سؤال ندارد. (ترجمه گزینه «۴»:
نگاه کن! رنگ سفید بسیار زیبا است.)

ترجمه گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: بعد از تخفیف نود و پنج تومان است.

گزینه «۲»: بفرما، قرمزشان بسیار ارزان تر است.

گزینه «۳»: خانم (من)، قیمت برحسب جنس ها فرق دارد.

(مکالمه ترکیبی)

۱۲۷- گزینه «۴»

(فانر مشیرپناهی)

سؤال گزینه ای را می خواهد که در آن هم «اسم مکان» و هم «اسم تفضیل» آمده باشد. در گزینه «۴» «مَطْبَعَة (چاپخانه)» اسم مکان، و «أَكْثَر» اسم تفضیل است.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: «أَجْمَل (زیباتر)» اسم تفضیل است، ولی اسم مکان وجود ندارد. [«مِنْطَقَة» و «الْمَنَاطِق» اسم مکان نیستند.]

گزینه «۲»: «أُخْرَى (دیگر)» اسم تفضیل است، اما اسم مکان وجود ندارد. [«أُنْشُد (سرود)» فعل است، «الْمَرَّاسِيم» نیز اسم مکان نیست.]
گزینه «۳»: «آخَر» اسم تفضیل است، ولی اسم مکان وجود ندارد.

(قواعد، ترکیبی)

۱۲۸- گزینه «۳»

(آرمین ساعدپناه)

«الْأَثْرَان» (فاعل) و «الْتَّارِيخِيَّان» (صفت) مرفوع به «الف» هستند.

(قواعد - اعراب اجزای جمله، ترکیبی)

۱۲۹- گزینه «۴»

(مهمد هوان بین)

تشریح گزینه ها:

در گزینه «۱»: «مَمْرُوجَة» صفت مفعول (أبیاناً) و منصوب به تبعیت از آن است، در گزینه «۲»: «الْمَتَوَاضِع» اسم فاعل است، نه اسم مفعول. و در گزینه «۳»، «الْمُجَرَّب» اسم مفعول و منصوب است ولی در گزینه «۴»: «مَلَمَّعَات» اسم مفعول و مبتدای (مؤخر) و مرفوع است.

(قواعد، ترکیبی)

۱۳۰- گزینه «۲»

(ولی الله نوروزی)

در این گزینه چهار اسم غیرمنصرف وجود دارد: «مساجد، طهران، مکاتب و أحسن»

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: در این گزینه یک اسم غیرمنصرف وجود دارد: «إسماعیل».

گزینه «۳»: در این گزینه دو اسم غیرمنصرف وجود دارد: «زینب و اصفهان».

گزینه «۴»: در این گزینه دو اسم غیرمنصرف وجود دارد: «التبیا و مصابیح».

(قواعد، ترکیبی)